

SOUBORNÉ INFORMACE

Ročník 2007

Informace o regionech, městech a obcích
Kód publikace: 13-6127-07

Jihlava, květen 2007
Č. j.: 025 / 2007 - 7114

MĚSTA A MĚSTYSE v kraji Vysočina

Zpracoval:	ČSÚ, oddělení regionálních analýz a informačních služeb Jihlava
Vedoucí oddělení:	Ing. Jan Ryšavý
Informační služby:	tel.: 567 109 071, e-mail: infoservisvys@czso.cz
Kontaktní zaměstnanec:	Ing. Vlastislav Valda, e-mail: vlastislav.valda@czso.cz tel.: 567 109 062

Český statistický úřad, Jihlava
2007

Zajímají Vás nejnovější údaje o inflaci, HDP, obyvatelstvu, průměrných mzdách a mnohé další?
Najdete je na stránkách ČSÚ na Internetu: **www.czso.cz**

Údaje o kraji Vysočina naleznete také na Internetu: **www.jihlava.czso.cz**

ISBN 978-80-250-1438-7

© Český statistický úřad, Jihlava, 2007

Vysočina

Úvod

Publikace „Města a městyse kraje Vysočina“ předkládá informace o vývoji počtu obyvatel a domů v městech a městysech kraje Vysočina od roku 1850 a vedle toho i některé údaje o jejich správním významu v minulosti i současnosti. Mezi města a městyse jsou zahrnuty i ty obce kraje, které v současné době příslušný titul sice nemají, ale podle zákona č. 234/2006 Sb. mohou požádat o jeho navrácení.

V textové části se uvádí první písemná zmínka o příslušném sídle, rok jeho povýšení na město či městečko¹, případně rok, kdy bylo jako město či městečko uváděno, příslušnost k dominiu na sklonku patrimoniální správy, příslušnost k vybraným správním a soudním úřadům, příslušnost k historickým zemím a konečně části obce, které tvoří příslušné město či městys (k roku 2006).

Údaje o počtu obyvatel a domů pocházejí ze sčítání lidu, domů a bytů prováděných v příslušném roce. Výjimkou je počet obyvatel v roce 1945, který byl zpracován na základě statistiky o výdeji potravinových lístků.² Data jsou přepočtená na současnou územní strukturu, výjimkou jsou roky 1850 a 1945, za které nejsou k dispozici údaje za některé části obcí, které v těchto letech byly součástí jiných obcí než v současnosti. V tomto případě jsou data za příslušný rok opatřena poznámkou. Za roky 1850 a 1945 rovněž postrádáme údaje o počtu domů.

---

¹ Původními českými výrazy pro sídlo, jehož význam přesahoval běžnou vesnici, přitom ale ještě nešlo o skutečné město, byly městečko či městec. Pojem městys se objevuje počátkem 17. století a v oficiálních dokumentech postupně zcela nahradil starší terminologii.

² Údaje pocházejí ze začátku prosince 1945 a zahrnují civilní obyvatelstvo v obci, na které byly vydány potravinové lístky a dále obyvatelstvo hromadně zásobované v ústavech. Není v něm zahrnuto vojsko, děti narozené od počátku prosince 1945 a osoby přechodně ubytované. Ve sčítáních lidu se do roku 1950 sčítalo veškeré přítomné obyvatelstvo, od roku 1961 obyvatelstvo s trvalým pobytem.

Batelov

První písemná zmínka r. 1279. Jako městečko se uvádí r. 1546, r. 1850 obec, r. 1869 městys. Do r. 1848 součást panství Batelov.

Příslušen k správnímu okresu Jihlava (1850–1940, 1945–1948, 1960–2002), Telč (1940–1945), Třešť (1949–1960), k pověřenému obecnímu úřadu Třešť (1990–), k obecnímu úřadu s rozšířenou působností Jihlava (2003–). Příslušen k okresnímu soudu v Jihlavě (1850–1910, 1960–), Třešti (1911–1960).

Do r. 1948 země Moravskoslezská. Část obce Bezděčín ležela na území země České (okres Kamenice nad Lipou).

Části obce

Batelov, Bezděčín, Lovětín, Nová Ves, Rácov.

Vývoj počtu obyvatel a domů

	1850	1869	1890	1910	1921	1930	1945 ²⁾	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Obyvatelé	3 893 ¹⁾	3 271	3 274	3 365	3 214	3 042	2 786	2 293	2 486	2 389	2 363	2 286	2 393
Domy	.	440	483	510	517	574	.	573	589	604	603	723	774

¹⁾ Včetně částí obce Nový Svět, Spělov a Švábov.

²⁾ Počet obyvatel byl zpracován na základě statistiky o výdeji potravinových lístků.

Biskupice–Pulkov

První písemná zmínka r. 1131 (Biskupice). Na městečko povýšeny r. 1570. Do r. 1848 lenní statek.

Příslušny k okresnímu správnímu úřadu Moravský Krumlov (1850–1854, 1869–1938, 1945–1948), Hrotovice (1855–1868), Moravské Budějovice (1938–1945, 1949–1960), Třebíč (1960–2002). Příslušny k pověřenému obecnímu úřadu Hrotovice (1900–). Příslušny k obecnímu úřadu s rozšířenou působností Třebíč (2003–). Příslušny k okresnímu soudu Hrotovice (1850–1948), Moravské Budějovice (1949–1960), Třebíč (1960–).

Do r. 1948 země Moravskoslezská.

Části obce

Biskupice, Pulkov

Vývoj počtu obyvatel a domů

	1850	1869	1890	1910	1921	1930	1945 ¹⁾	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Obyvatelé	860	710	728	755	759	789	750	661	598	495	392	348	309
Domy	.	129	132	139	144	167	.	182	161	153	136	171	178

¹⁾ Počet obyvatel byl zpracován na základě statistiky o výdeji potravinových lístků.

Bobrová

První písemná zmínka r. 1283 (Horní Bobrová). Vznikla r. 1949 sloučením městysů Dolní Bobrová a Horní Bobrová. Dolní Bobrová uváděna jako městečko r. 1483, Horní Bobrová r. 1368. Do r. 1848 součást panství Radešín.

Příslušna k okresnímu správnímu úřadu Nové Město na Moravě (1850–1855, 1868–1948), Žďár nad Sázavou (1855–1868, 1949–2002). Příslušna k pověřenému obecnímu úřadu Nové Město na Moravě (1990–). Příslušna k obecnímu úřadu s rozšířenou působností Nové Město na Moravě (2003–). Příslušna k okresnímu soudu Žďár nad Sázavou (1850–).

Do r. 1948 země Moravskoslezská.

Části obce

Bobrová

Vývoj počtu obyvatel a domů

	1850	1869	1890	1910	1921	1930	1945 ¹⁾	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Obyvatelé	1 343	1 293	1 343	1 176	1 126	1 106	1 124	943	1 013	953	863	922	919
Domy	.	198	195	195	196	211	.	247	230	235	235	275	299

¹⁾ Počet obyvatel byl zpracován na základě statistiky o výdeji potravinových lístků.

Bohdalov

První písemná zmínka r. 1349. Jako městečko se uvádí r. 1364. Roku 1842 uváděn jako městys. Do r. 1848 součást panství Černá.

Příslušen k okresnímu správnímu úřadu Nové Město na Moravě (1850–1855, 1868–1948), Žďár nad Sázavou (1855–1868, 1949–2002). Příslušen k pověřenému obecnímu úřadu Žďár nad Sázavou (1990–). Příslušen k obecnímu úřadu s rozšířenou působností Žďár nad Sázavou (2003–). Příslušen k okresnímu soudu Žďár nad Sázavou (1850–).

Do r. 1948 země Moravskoslezská.

Části obce

Bohdalov, Chroustov

Vývoj počtu obyvatel a domů

	1850	1869	1890	1910	1921	1930	1945 ¹⁾	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Obyvatelé	1 045	1 013	1 139	1 123	1 081	963	969	851	935	967	999	1 062	1 074
Domy	.	139	160	166	167	178	.	209	211	220	244	288	324

¹⁾ Počet obyvatel byl zpracován na základě statistiky o výdeji potravinových lístků.

Božejov

První písemná zmínka r. 1352. Městečko, r. 1850 uváděn jako městys. Do r. 1848 součást panství Kamenice (statek Božejov).

Příslušen o okresnímu správním úřadu Pelhřimov (1850–2002). Příslušen k pověřenému obecnímu úřadu Pelhřimov (1990–). Příslušen k obecnímu úřadu s rozšířenou působností Pelhřimov (2003–). Příslušen k okresnímu soudu Pelhřimov (1850–).

Do r. 1948 země Česká.

Části obce

Božejov, Nová Ves

Vývoj počtu obyvatel a domů

	1850	1869	1890	1910	1921	1930	1945 ¹⁾	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Obyvatelé	656 ²⁾	768	724	712	659	647	501 ²⁾	519	522	505	618	652	654
Domy	.	84	92	103	104	111	.	112	106	109	134	175	190

¹⁾ Počet obyvatel byl zpracován na základě statistiky o výdeji potravinových lístků.

²⁾ Bez části obce Nová Ves.

Brtnice

První písemná zmínka r. 1224. Jako městečko uváděna r. 1371, městys r. 1850. Na město povýšena r. 1990. Do r. 1848 součást panství Brtnice.

Příslušna k okresnímu správnímu úřadu Jihlava (1850–2002). Příslušna k pověřenému obecnímu úřadu Jihlava (1990–). Příslušna k obecnímu úřadu s rozšířenou působností Jihlava (2003–). Příslušna k okresnímu soudu Jihlava (1850–).

Do r. 1948 země Moravskoslezská.

Dříve též Trhová Brtnice.

Části obce

Brtnice, Dolní Smrčné, Jestřebí, Komárovice, Malé, Panská Lhota, Přímělkov, Příseka, Střížov, Uhřínovice

Vývoj počtu obyvatel a domů

	1850	1869	1890	1910	1921	1930	1945 ¹⁾	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Obyvatelé	6 072	5 235	5 154	5 198	4 971	4 758	4 386	3 797	3 976	3 528	3 541	3 592	3 656
Domy	.	1 083	854	850	852	929	.	1 004	923	877	899	1 122	1 177

¹⁾ Počet obyvatel byl zpracován na základě statistiky o výdeji potravinových lístků.

Budišov

První písemná zmínka r. 1194. Na městečko povýšen r. 1548. Roku 1850 uváděn jako městys. Do r. 1848 součást panství Budišov.

Příslušen k okresnímu správnímu úřadu Jihlava (1850–1854), Třebíč (1855–2002). Příslušen k pověřenému obecnímu úřadu Třebíč (1990–). Příslušen k obecnímu úřadu s rozšířenou působností Třebíč (2003–). Příslušen k okresnímu soudu Třebíč (1850–).

Do r. 1948 země Moravskoslezská.

Části obce

Budišov, Mihoukovice

Vývoj počtu obyvatel a domů

	1850	1869	1890	1910	1921	1930	1945 ¹⁾	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Obyvatelé	1 000	1 055	1 202	1 189	1 164	1 136	1 150	1 078	1 173	1 213	1 153	1 131	1 163
Domy	.	155	182	199	204	224	.	265	264	285	296	354	380

¹⁾ Počet obyvatel byl zpracován na základě statistiky o výdeji potravinových lístků.

Bystřice nad Pernštejnem

První písemná zmínka r. 1238. Jako městečko uváděna r. 1358. Na město povýšena r. 1580. Do r. 1848 město pod ochranou panství Bystřice nad Pernštejnem.

Sídlo smíšeného okresního úřadu (1855–1868), okresního správního úřadu (1949–1960), pověřeného obecního úřadu (1990–), obecního úřadu s rozšířenou působností (2003–). Příslušna k okresnímu správnímu úřadu Nové Město na Moravě (1850–1854, 1868–1948), Žďár nad Sázavou (1960–2002). Sídlo okresního soudu (1850–1960). Příslušna k okresnímu soudu Žďár nad Sázavou (1960–).

Do r. 1948 země Moravskoslezská.

Části obce

Bratrušín, Bystřice nad Pernštejnem, Divišov, Domanín, Domanínek, Dvořiště, Karasín, Kozlov, Lesoňovice, Pivonice, Rovné, Vítochov

Vývoj počtu obyvatel a domů

	1850	1869	1890	1910	1921	1930	1945 ¹⁾	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Obyvatelé	5 225	5 468	5 119	4 770	4 576	4 170	4 459	3 922	5 032	7 644	9 510	9 304	9 068
Domy	.	659	715	731	728	787	.	892	897	1 005	1 106	1 272	1 379

¹⁾ Počet obyvatel byl zpracován na základě statistiky o výdeji potravinových lístků.

Čáslavice

První písemná zmínka r. 1240. Jako městys uváděny r. 1880. Do r. 1848 součást panství Sádek.

Příslušny k okresnímu správnímu úřadu Jihlava (1850–1855), Třebíč (1855–2002). Příslušny k pověřenému obecnímu úřadu Třebíč (1990–). Příslušny k obecnímu úřadu s rozšířenou působností Třebíč (2003–). Příslušny k okresnímu soudu Třebíč (1850–).

Do r. 1948 země Moravskoslezská.

Části obce

Čáslavice

Vývoj počtu obyvatel a domů

	1850	1869	1890	1910	1921	1930	1945 ¹⁾	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Obyvatelé	632	679	791	851	885	822	804	717	776	718	687	639	578
Domy	.	101	123	130	134	155	.	178	177	187	181	207	210

¹⁾ Počet obyvatel byl zpracován na základě statistiky o výdeji potravinových lístků.

Černovice

První písemná zmínka r. 1369. Původně ves, později městečko. Na město povýšeny r. 1991. Do r. 1848 součást panství Černovice.

Příslušny k okresnímu správnímu úřadu Pelhřimov (1850–1855, 1868–1904, 1942–1945, 1960–2002), Kamenice nad Lipou (1855–1867, 1905–1942, 1945–1960). Příslušny k pověřenému obecnímu úřadu Kamenice nad Lipou (1990–). Příslušny k obecnímu úřadu s rozšířenou působností Pelhřimov (2003–). Příslušny k okresnímu soudu Kamenice nad Lipou (1850–1960), Pelhřimov (1960–).

Do r. 1948 země Česká.

Části obce

Benešov, Černovice, Dobešov, Panské Mlýny, Rytov, Střítež, Svatava, Vackov, Vlkosovice

Vývoj počtu obyvatel a domů

	1850	1869	1890	1910	1921	1930	1945 ¹⁾	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Obyvatelé	3 298	3 697	3 657	3 411	3 357	3 023	2 959	2 549	2 335	2 135	2 003	1 901	1 846
Domy	.	463	531	550	556	594	.	643	599	576	533	699	706

¹⁾ Počet obyvatel byl zpracován na základě statistiky o výdeji potravinových lístků.

Červená Řečice

První písemná zmínka r. 1279. Založena pražským biskupstvím jako trhovářská ves. Roku 1842 uváděna jako městys, r. 1848 jako městys i město, r. 1854 jako město. Do r. 1848 součást panství Červená Řečice.

Přísluší k okresnímu správní úřadu Pelhřimov (1850–2002), pověřenému obecnímu úřadu Pelhřimov (1990–), obecnímu úřadu s rozšířenou působností Pelhřimov (2003–). Přísluší k okresnímu soudu Pelhřimov (1850–).

Do r. 1948 země Česká.

Části obce

Červená Řečice, Milotičky, Popelištná, Těchoraz, Zmišovice

Vývoj počtu obyvatel a domů

	1850	1869	1890	1910	1921	1930	1945 ¹⁾	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Obyvatelé	1 877	2 039	1 936	1 947	1 826	1 510	1 585	1 210	1 320	1 310	12 727	1 073	987
Domy	.	250	262	267	274	282	.	311	304	315	307	386	390

¹⁾ Počet obyvatel byl zpracován na základě statistiky o výdeji potravinových lístků.

Česká Bělá

První písemná zmínka r. 1257. Před r. 1278 městečko, r. 1278 uváděna jako horní město, r. 1496 jako městečko. Roku 1843 městys. Do r. 1848 součást statku Bělá.

Příslušna k okresnímu správnímu úřadu Havlíčkův Brod (1850–1940, 1945–2002), Nové Město na Moravě (1940–1945). Příslušna k pověřenému obecnímu úřadu Chotěboř (1990–2002), Havlíčkův Brod (2003–). Příslušna k obecnímu úřadu s rozšířenou působností Havlíčkův Brod (2003–). Příslušna k okresnímu soudu Havlíčkův Brod (1850–1941, 1945–), Přibyslav (1941–1945).

Do r. 1948 země Česká. V letech 1940–1945 na území země Moravskoslezské.

Části obce

Cibotín, Česká Bělá

Vývoj počtu obyvatel a domů

	1850	1869	1890	1910	1921	1930	1945 ¹⁾	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Obyvatelé	1 409	1 370	1 317	1 386	1 312	1 174	1 199	985	1 005	1 019	934	891	921
Domy	.	178	191	197	197	218	.	246	245	242	243	301	329

¹⁾ Počet obyvatel byl zpracován na základě statistiky o výdeji potravinových lístků.

Dalešice

První písemná zmínka r. 1125. Městečko, r. 1837 uváděny jako městys. Do r. 1848 součást panství Dalešice.

Příslušny k okresnímu správnímu úřadu Moravský Krumlov (1850–1855, 1868–1938, 1945–1948), Hrotovice (1855–1867), Moravské Budějovice (1938–1945), Třebíč (1948–2002). Příslušny k pověřenému obecnímu úřadu Hrotovice (1990–). Příslušny k obecnímu úřadu s rozšířenou působností Třebíč (2003–). Příslušny k okresnímu soudu Hrotovice (1850–1949), Třebíč (1949–).

Do r. 1948 země Moravskoslezská.

Části obce

Dalešice

Vývoj počtu obyvatel a domů

	1850	1869	1890	1910	1921	1930	1945 ¹⁾	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Obyvatelé	769	718	797	801	844	841	828	705	734	644	577	492	567
Domy	.	108	133	152	159	186	.	201	194	183	174	184	201

¹⁾ Počet obyvatel byl zpracován na základě statistiky o výdeji potravinových lístků.

Dolní Cerekev

První písemná zmínka r. 1352. Městečko, r. 1842 uváděna jako městys. Do r. 1848 součást panství Nový Rychnov.

Příslušna k okresnímu správnímu úřadu Pelhřimov (1850–1949), Jihlava (1949–2002). Příslušna k pověřenému obecnímu úřadu Třešť (1990–1999), Jihlava (2000–). Příslušna k obecnímu úřadu s rozšířenou působností Jihlava (2003–). Příslušna k okresnímu soudu Pelhřimov (1850–1949), Jihlava (1949–).

Do r. 1948 země Česká. Části obce Nový Svět a Spělov do r. 1948 náležely k zemi Moravskoslezské (okres Jihlava).

Dříve uváděna též jako Dolní Cerekvice

Části obce

Dolní Cerekev, Nový Svět, Spělov.

Vývoj počtu obyvatel a domů

	1850	1869	1890	1910	1921	1930	1945 ²⁾	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Obyvatelé	1 282 ¹⁾	1 490	1 523	1 568	1 431	1 334	1 207	1 064	1 096	1 027	956	959	1 103
Domy	.	233	232	231	231	248	.	264	268	276	258	311	349

¹⁾ Bez částí obce Nový Svět a Spělov (u obce Batelov).

²⁾ Počet obyvatel byl zpracován na základě statistiky o výdeji potravinových lístků.

Golčův Jeníkov

První písemná zmínka r. 1308. Jako městečko uváděn r. 1417, jako městys r. 1850. Na město povýšen r. 1913. Do r. 1848 součást panství Golčův Jeníkov.

Sídlo pověřeného obecního úřadu (1990–).Příslušen k okresnímu správnímu úřadu Chotěboř (1850–1855), Habry (1855–1867), Čáslav (1868–1960), Havlíčkův Brod (1960–2002). Příslušen k obecnímu úřadu s rozšířenou působností Havlíčkův Brod (2003–). Příslušen k okresnímu soudu Habry (1850–1948), Čáslav (1949–1960), Havlíčkův Brod (1960–).

Do r. 1948 země Česká.

Části obce

Golčův Jeníkov, Kobylí Hlava, Nasavrky, Římovice, Sirákovice, Stupárovice, Vrtěšice

Vývoj počtu obyvatel a domů

	1850	1869	1890	1910	1921	1930	1945 ¹⁾	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Obyvatelé	3 928	4 322	3 757	3 849	3 731	3 465	3 249	2 932	3 002	2 874	2 758	2 746	2 604
Domy	.	495	495	525	542	600	.	670	690	694	700	856	882

¹⁾ Počet obyvatel byl zpracován na základě statistiky o výdeji potravinových lístků.

Habry

První písemná zmínka r. 1101. Na městečko povýšeny r. 1352. Jako město uváděny r. 1914. Do r. 1848 součást panství Habry.

Sídlo okresního smíšeného úřadu (1855–1868). Příslušny k okresnímu správnímu úřadu Chotěboř (1850–1855, 1949–1960), Čáslav (1868–1949), Havlíčkův Brod (1960–2002), pověřenému obecnímu úřadu Havlíčkův Brod (1990–), obecnímu úřadu s rozšířenou působností Havlíčkův Brod (2003–). Sídlo okresního soudu (1850–1855, 1868–1949). Příslušny k okresnímu soudu Chotěboř (1949–1960), Havlíčkův Brod (1960–).

Do r. 1948 země Česká.

Části obce

Frýdnava, Habry, Lubno, Zboží

Vývoj počtu obyvatel a domů

	1850	1869	1890	1910	1921	1930	1945 ¹⁾	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Obyvatelé	2 969	2 859	2 555	2 432	2 238	2 040	1 975	1 642	1 793	1 551	1 341	1 317	1 298
Domy	.	412	391	408	407	419	.	453	415	397	373	442	468

¹⁾ Počet obyvatel byl zpracován na základě statistiky o výdeji potravinových lístků.

Havlíčková Borová

První písemná zmínka r. 1289. R. 1400 uváděna jako ves, v 16. stol. již jako městečko. Roku 1843 uváděna jako městys. Do r. 1848 součást panství Polná.

Příslužna k okresnímu správnímu úřadu Havlíčkův Brod (1850–1855, 1960–2002), Přibyslav (1855–1868), Polná (1868–1884), Chotěboř (1884–1940, 1945–1960), Nové Město na Moravě (1940–1945), pověřenému obecnímu úřadu Přibyslav (1990–), obecnímu úřadu s rozšířenou působností Havlíčkův Brod (2003–). Příslužna k okresnímu soudu Přibyslav (1850–1949), Chotěboř (1949–1960), Havlíčkův Brod (1960–).

Do r. 1948 země Česká. V letech 1940–1945 na území země Moravskoslezské.

Dříve Rudná nebo Vysoká Borová.

Části obce

Havlíčková Borová, Peršíkov, Železné Horky

Vývoj počtu obyvatel a domů

	1850	1869	1890	1910	1921	1930	1945 ¹⁾	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Obyvatelé	1 946	2 097	2 130	2 058	1 867	1 718	1 563	1 372	1 315	1 162	996	942	924
Domy	.	244	260	276	284	329	.	364	340	319	302	381	402

¹⁾ Počet obyvatel byl zpracován na základě statistiky o výdeji potravinových lístků.

Havlíčkův Brod

První písemná zmínka r. 1234 (?). Vlastní město vysazeno nedlouho poté Smilem z Lichtenburka. Městská práva potvrzena r. 1278 pány z Lichtenburka. Královské město r. 1637.

Sídlo okresního správního úřadu (1850–1855, 1868–1940, 1945–2002), okresního smíšeného úřadu (1855–1868), okresního soudu (1850–1855, 1868–), pověřeného obecního úřadu (1990–), obecního úřadu s rozšířenou působností (2003–).

Do r. 1948 země Česká.

Části obce

Březinka, Havlíčkův Brod, Herlífy, Jilemník, Klanečná, Květnov, Mírovka (dříve Frýdnava), Poděbaby, Suchá, Svatý Kříž, Šmolovy, Termesivy, Veselice, Zbožice

Do května 1945 Německý Brod.

Vývoj počtu obyvatel a domů

	1850	1869	1890	1910	1921	1930	1945 ¹⁾	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Obyvatelé	7 255	8 189	9 359	12 628	13 150	15 232	15 470	17 238	17 533	20 197	23 146	24 472	24 375
Domy	.	899	924	1 244	1 424	1 969	.	2 471	2 634	2 940	3 135	3 604	3 793

¹⁾ Počet obyvatel byl zpracován na základě statistiky o výdeji potravinových lístků.

Herálec

První písemná zmínka r. 1226 (ves v majetku želivského kláštera). Později městečko, r. 1843 uváděn jako městys. Do r. 1848 součást panství Herálec.

Příslušen k okresnímu správnímu úřadu Havlíčkův Brod (1850–1855, 1868–1910, 1960–2002), Humpolec (1855–1868, 1910–1960), pověřenému obecnímu úřadu Havlíčkův Brod (1990–), obecnímu úřadu s rozšířenou působností Havlíčkův Brod (2003–). Příslušen k okresnímu soudu Humpolec (1850-1960), Havlíčkův Brod (1960-).

Do r. 1948 země Česká.

Části obce

Dubí, Herálec, Kamenice, Koječín, Mikulášov, Pavlov u Herálce, Zdislavice

Vývoj počtu obyvatel a domů

	1850	1869	1890	1910	1921	1930	1945 ¹⁾	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Obyvatelé	2 290	2 321	2 285	2 247	2 228	2 166	1950 ²⁾	1 796	1 805	1 535	1 291	1 130	1 100
Domy	.	280	302	334	334	392	.	446	419	405	378	482	489

¹⁾ Počet obyvatel byl zpracován na základě statistiky o výdeji potravinových lístků.

²⁾ Bez části obce Dubí.

Horní Cerekev

První písemná zmínka r. 1352. Jako městečko uváděna r. 1510. Roku 1842 uváděna jako městys. Na město povýšena r. 2000. Do r. 1848 součást panství Horní Cerekev.

Příslušna k okresnímu správnímu úřadu Pelhřimov (1850–1855, 1868–1905, 1942–1945, 1949–2002), Počátky (1855–1868), Kamenice nad Lipou (1905–1942, 1945–1949), pověřenému obecnímu úřadu Pelhřimov (1990–), obecnímu úřadu s rozšířenou působností Pelhřimov (2003–). Příslušna k okresnímu soudu Počátky (1850–1949), Pelhřimov (1949–).

Do r. 1948 země Česká.

Dříve též Horní Cerekvice

Části obce

Horní Cerekev, Hříběcí, Chrástov, Těšenov, Turovka

Vývoj počtu obyvatel a domů

	1850	1869	1890	1910	1921	1930	1945 ¹⁾	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Obyvatelé	2 798	2 716	2 798	2 694	2 704	2 652	2 435	2 246	2 253	2 102	1 961	1 877	1 845
Domy	.	302	321	346	376	446	.	498	498	490	484	566	606

¹⁾ Počet obyvatel byl zpracován na základě statistiky o výdeji potravinových lístků.

Hořepník

První písemná zmínka r. 1252. Městečko, město r. 1791. Do r. 1848 součást statků Loutkov a Hořepník.

Příslušen k okresnímu správnímu úřadu Pelhřimov (1850–1855, 1868–1949, 1960–2002), Pacov (1855–1868, 1949–1960), pověřenému obecnímu úřadu Pacov (1990–2002, Pelhřimov 2003–), obecnímu úřadu s rozšířenou působností Pelhřimov (2003–). Příslušen k okresnímu soudu Pacov (1849–1960), Pelhřimov (1960–).

Do r. 1948 země Česká.

Části obce

Březina, Hořepník, Mašovice, Vítovice

Vývoj počtu obyvatel a domů

	1850	1869	1890	1910	1921	1930	1945 ¹⁾	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Obyvatelé	1 451 ²⁾	1 551	1 619	1 381	1 389	1 227	950 ³⁾	906	966	869	701	613	631
Domy	.	235	233	234	240	249	.	253	223	215	201	268	274

¹⁾ Počet obyvatel byl zpracován na základě statistiky o výdeji potravinových lístků.

²⁾ Bez části obce Vítovice (u obce Rovná).

³⁾ Bez částí obce Mašovice a Vítovice (u obce Rovná).

Hrotovice

První písemná zmínka r. 1349. Jako městys uváděny r. 1881(?), na město povýšeny r. 1994. Do r. 1848 součást panství Hrotovice.

Sídlo okresního smíšeného úřadu (1855–1868), pověřeného obecního úřadu (1990–). Příslušny k okresnímu správnímu úřadu Moravský Krumlov (1850–1855, 1868–1938, 1945–1949), Moravské Budějovice (1938–1945), Třebíč (1949–2002), obecnímu úřadu s rozšířenou působností Třebíč (2003–). Sídlo okresního soudu (1850–1855, 1868–1949). Příslušny k okresnímu soudu v Třebíči (1949–).

Do r. 1948 země Moravskoslezská.

Části obce

Hrotovice

Vývoj počtu obyvatel a domů

	1850	1869	1890	1910	1921	1930	1945 ¹⁾	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Obyvatelé	1 226	962	1 192	1 333	1 429	1 500	1 561	1 332	1 430	1 398	1 532	1 581	1 796
Domy	.	137	152	214	227	270	.	347	343	342	374	459	487

¹⁾ Počet obyvatel byl zpracován na základě statistiky o výdeji potravinových lístků.

Humpolec

První písemná zmínka r. 1219. Roku 1253 tržná ves. Do r. 1848 město pod ochranou panství Herálec.

Sídlo okresního smíšeného úřadu (1855–1868), sídlo okresního správního úřadu (1910–1960), sídlo pověřeného obecního úřadu (1990–), sídlo obecního úřadu s rozšířenou působností (2003–). Příslušen k okresnímu správnímu úřadu Havlíčkův Brod (1850–1855, 1868–1910), Pelhřimov (1960–2002). Sídlo okresního soudu (1850–1855, 1868–1960). Příslušen k okresnímu soudu Pelhřimov (1960–).

Do r. 1948 země Česká.

Části obce

Brunka, Hněvkovice, Humpolec, Kletečná, Krasoňov, Lhotka, Petrovice, Plačkov, Rozkoš, Světlice, Světlický Dvůr, Vilémov

Vývoj počtu obyvatel a domů

	1850	1869	1890	1910	1921	1930	1945 ¹⁾	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Obyvatelé	7 512	8 182	9 110	9 108	8 812	8 231	7 465 ²⁾	7 706	8 955	9 727	10 786	11 122	10 929
Domy	.	849	876	971	1 040	1 289	.	1 543	1 604	1 642	1 726	1 955	2 071

¹⁾ Počet obyvatel byl zpracován na základě statistiky o výdeji potravinových lístků.

²⁾ Bez částí obce Plačkov, Rozkoš a Vilémov (u obce Dubí) a bez části obce Brunka (u obce Jiřice).

Chotěboř

První písemná zmínka r. 1265, uváděna jako osada (trhová ves?). Roku 1331 získala jihlavské právo. Do r. 1848 město pod ochranou panství Chotěboř.

Sídlo okresního správního úřadu (1850–1855, 1868–1942, 1945–1960), okresního smíšeného úřadu (1855–1868). Sídlo pověřeného obecního úřadu (1990–). Sídlo obecního úřadu s rozšířenou působností (2003–). Příslušna k okresnímu správnímu úřadu Chrudim (1942–1945), Havlíčkův Brod (1960–2002). Sídlo okresního soudu (1850–1855, 1868–1960). Příslušna k okresnímu soudu Havlíčkův Brod (1960–).

Do r. 1948 země Česká.

Části obce

Bílek, Dobkov, Chotěboř, Klouzovy, Počátky, Příjemky, Rankov, Střížov, Svinný

Vývoj počtu obyvatel a domů

	1850	1869	1890	1910	1921	1930	1945 ²⁾	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Obyvatelé	6 645 ¹⁾	6 496	6 254	7 020	7 154	6 825	6 878	6 560	7 736	8 111	9 407	9 352	9 870
Domy	.	842	834	920	978	1 123	.	1 361	1 402	1 471	1 620	1 904	2 020

¹⁾ Bez části obce Klouzovy (u obce Nejepín).

²⁾ Počet obyvatel byl zpracován na základě statistiky o výdeji potravinových lístků.

Jaroměřice nad Rokytnou

První písemná zmínka r. 1325. Jako městečko připomínány r. 1420. Jako město uváděny r. 1848. Do r. 1848 součást panství Jaroměřice.

Sídlo pověřeného obecního úřadu (1990–). Příslušny k okresnímu správnímu úřadu Znojmo (1850–1855 /expozitura Moravské Budějovice/, 1868–1896), Moravské Budějovice (1855–1868, 1896–1960), Třebíč (1960–2002), obecnímu úřadu s rozšířenou působností Třebíč (2003–). Příslušny k okresnímu soudu Moravské Budějovice (1850–1960), Třebíč (1960–).

Do r. 1948 země Moravskoslezská.

Části obce

Boňov, Jaroměřice nad Rokytnou, Ohrazenice, Popovice, Příložany, Ratibořice, Vacenovice

Vývoj počtu obyvatel a domů

	1850	1869	1890	1910	1921	1930	1945 ¹⁾	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Obyvatelé	3 876	3 891	4 154	4 801	4 857	4 785	4 488	4 123	4 340	4 136	4 064	3 982	4 106
Domy	.	659	723	849	893	980	.	1 091	1 062	1 071	1 101	1 287	1 331

¹⁾ Počet obyvatel byl zpracován na základě statistiky o výdeji potravinových lístků.

Jemnice

První písemná zmínka r. 1227, kdy bylo město vysazeno bitovským kastelánem Petrem. Městská privilegia potvrzena r. 1325 králem Janem. Do r. 1848 součást panství Jemnice.

Sídlo smíšeného okresního úřadu (1855–1868). Sídlo pověřeného obecního úřadu (1990–). Příslušna k okresnímu správnímu úřadu Dačice (1850–1855, 1868–1896, 1949–1960), Moravské Budějovice (1896–1949), Třebíč (1960–2002). Příslušna k obecnímu úřadu s rozšířenou působností Moravské Budějovice (2003–). Sídlo okresního soudu (1850–1855, 1868–1949). Příslušna k okresnímu soudu Dačice (1949–1960), Třebíč (1960–).

Do r. 1948 země Moravskoslezská.

Části obce

Jemnice, Louka, Panenská (dříve Flandorf)

Vývoj počtu obyvatel a domů

	1850	1869	1890	1910	1921	1930	1945 ¹⁾	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Obyvatelé	3 310	2 812	3 025	3 484	3 486	3 637	3 738	3 522	3 852	3 802	4 011	4 282	4 307
Domy	.	493	537	568	585	675	.	825	832	859	881	1 050	1 080

Jihlava

První písemná zmínka r. 1233 (Stará Jihlava). Roku 1247 získala městské a horní právo (Nová Jihlava). Roku 1848 zeměpanské město. Statutární město (1864–1928, 2000–). Krajské město (1751–1849, 1854–1868, 1949–1960, 2000–).

Sídlo krajského správního úřadu (1751–1850, 1855–1860, 1949–1960, 2000–), sídlo okresního správního úřadu (1850–2002), sídlo pověřeného obecního úřadu (1990–), sídlo obecního úřadu s rozšířenou působností (2003–). Sídlo krajského soudu (1850–1940, 1945–1960), sídlo okresního soudu (1850–).

Do r. 1948 země Moravskoslezská. Části obce Antonínův Důl, Červený Kříž, Heroltice, Staré Hory, Pávov a Zborná ležely do r. 1948 na území země České (okres Havlíčkův Brod).

Části obce

Antonínův Důl, Červený Kříž, Henčov, Heroltice, Horní Kosov, Hosov, Hruškové Dvory, Jihlava, Kosov, Pávov, Pístov, Popice, Sasov, Staré Hory, Vysoká, Zborná

Vývoj počtu obyvatel a domů

	1850	1869	1890	1910	1921	1930	1945 ²⁾	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Obyvatelé	20 356 ¹⁾	23 833	28 577	32 344	32 702	36 659	27 207	31 268	36 528	42 538	49 770	51 831	50 702
Domy	.	1 629	1 734	1 951	2 160	2 851	.	3 329	3 438	3 852	4 362	5 016	5 262

¹⁾ Bez části obce Hruškové Dvory (u obce Měšín) a včetně obce Rantířov.

²⁾ Počet obyvatel byl zpracován na základě statistiky o výdeji potravinových lístků.

Jimramov

První písemná zmínka r. 1365. Roku 1392 uváděn jako městečko, r. 1842 jako městys. Do r. 1848 součást panství Jimramov.

Příslušen k okresnímu správnímu úřadu Nové Město na Moravě (1850–1949), Polička (1949–1960), Žďár nad Sázavou (1960–2002). Příslušen k pověřenému obecnímu úřadu Nové Město na Moravě (1990–). Příslušen k obecnímu úřadu s rozšířenou působností Nové Město na Moravě (2003). Příslušen k okresnímu soudu Nové Město na Moravě (1850–1949), Polička (1949–1960), Žďár nad Sázavou (1960–).

Do r. 1948 země Moravskoslezská. Části obce Benátky, Sedliště, Trhonice ležely do r. 1948 na území země České (okres Polička).

Části obce

Benátky, Jimramov, Sedliště, Trhonice, Ubušín

Vývoj počtu obyvatel a domů

	1850	1869	1890	1910	1921	1930	1945 ¹⁾	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Obyvatelé	2 366	2 233	2 300	2 421	2 332	2 216	2 028	1 723	1 796	1 628	1 454	1 290	1 211
Domy	.	358	344	385	384	422	.	458	402	414	392	486	509

¹⁾ Počet obyvatel byl zpracován na základě statistiky o výdeji potravinových lístků.

Kamenice

První písemná zmínka r. 1358. Jako městečko připomínána r. 1556. Roku 1842 uváděna jako městys. Do r. 1848 součást panství Třebíč.

Příslušna k okresnímu správnímu úřadu Jihlava (1850–2002), pověřenému obecnímu úřadu Jihlava (1990–), obecnímu úřadu s rozšířenou působností Jihlava (2003–). Příslušna k okresnímu soudu Jihlava (1850–).

Do r. 1948 země Moravskoslezská.

Části obce

Kamenice, Kamenička, Řehořov, Vržanov

Vývoj počtu obyvatel a domů

	1850	1869	1890	1910	1921	1930	1945 ²⁾	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Obyvatelé	2 449 ¹⁾	2 704	2 764	2 691	2 601	2 563	2 558	2 228	2 382	2 098	1 928	1 924	1 768
Domy	.	357	402	446	456	507	.	549	528	502	501	587	602

¹⁾ Bez části obce Vržanov (u obce Luka nad Jihlavou).

²⁾ Počet obyvatel byl zpracován na základě statistiky o výdeji potravinových lístků.

Kamenice nad Lipou

První písemná zmínka r. 1267. Do r. 1848 město pod ochranou panství Kamenice nad Lipou.

Sídlo okresního správního úřadu (1905–1942, 1945–1960), okresního smíšeného úřadu (1855–1968), pověřeného obecního úřadu (1990–). Příslužna k okresnímu správnímu úřadu Pelhřimov (1850–1855, 1868–1905, 1942–1945, 1960–2002). Příslužna k obecnímu úřadu s rozšířenou působností Pelhřimov (2003–). Sídlo okresního soudu (1850–1855, 1868–1960). Příslužna k okresnímu soudu Pelhřimov (1960–).

Do r. 1948 země Česká.

Části obce

Antonka, Březí, Gabrielka, Johanka, Kamenice nad Lipou, Nová Ves, Pravíkov, Vodná

Vývoj počtu obyvatel a domů

	1850	1869	1890	1910	1921	1930	1945 ¹⁾	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Obyvatelé	3 927 ²⁾	3 663	3 329	3 369	3 194	2 948	2 840 ²⁾	2 958	3 149	3 451	3 951	4 202	4 220
Domy	.	483	499	492	510	561	.	643	640	663	704	813	841

¹⁾ Počet obyvatel byl zpracován na základě statistiky o výdeji potravinových lístků.

²⁾ Bez části obce Vodná (u obce Žďár).

Krucemburk

První písemná zmínka r. 1321. Roku 1843 uváděn jako městys. Do r. 1848 součást panství Polná.

Příslušen k okresnímu správnímu úřadu Chotěboř (1850–1942, 1945–1960), Chrudim (1942–1945), Havlíčkův Brod (1960–2002). Příslušen k pověřenému obecnímu úřadu Chotěboř (1990–). Příslušen k obecnímu úřadu s rozšířenou působností Chotěboř (2003–).

Do r. 1948 země Česká.

Název obce 1949–1993 Křížová.

Části obce

Hluboká, Krucemburk, Staré Ransko

Vývoj počtu obyvatel a domů

	1850	1869	1890	1910	1921	1930	1945 ¹⁾	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Obyvatelé	2 670 ²⁾	2 661	2 685	2 688	2 317	2 184	2 092 ²⁾	2 077	2 013	1 821	1 780	1 711	1 627
Domy	.	340	343	374	365	403	.	443	430	439	464	551	585

¹⁾ Počet obyvatel byl zpracován na základě statistiky o výdeji potravinových lístků.

²⁾ Včetně Nového Ranska (v současnosti část obce Libice nad Doubravou).

Křižanov

První písemná zmínka r. 1239. Jako městečko připomínán r. 1436. Jako městys uváděn r. 1842. Do r. 1848 součást panství Křižanov.

Příslušen k okresnímu správnímu úřadu Jihlava (1850–1855), Velké Meziříčí (1855–1960), Žďár nad Sázavou (1960–2002). Příslušen k pověřenému obecnímu úřadu Velké Meziříčí (1990–). Příslušen k obecnímu úřadu s rozšířenou působností Velké Meziříčí (2003–). Příslušen k okresnímu soudu Velké Meziříčí (1850–1960), Žďár nad Sázavou (1960–).

Do r. 1948 země Moravskoslezská.

Části obce

Bojanov, Křižanov

Vývoj počtu obyvatel a domů

	1850	1869	1890	1910	1921	1930	1945 ¹⁾	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Obyvatelé	1 660	1 705	1 578	1 587	1 472	1 358	1 428	1 358	1 513	1 547	1 637	1 788	1 848
Domy	.	240	258	270	269	267	.	322	321	344	378	446	485

¹⁾ Počet obyvatel byl zpracován na základě statistiky o výdeji potravinových lístků.

Ledeč nad Sázavou

První písemná zmínka r. 1257. Městečko, na město povýšena králem Ladislavem Pohrobkem. Do r. 1848 město pod ochranou panství Ledec.

Sídlo okresního správního úřadu (1850–1855, 1868–1960), okresního smíšeného úřadu (1855–1868), pověřeného obecního úřadu (1990–). Přísluška k okresnímu správnímu úřadu Havlíčkův Brod (1960–2002). Přísluška k obecnímu úřadu s rozšířenou působností Světlá nad Sázavou (2003–). Sídlo okresního soudu (1850–1855, 1868–1960). Přísluška k okresnímu soudu Havlíčkův Brod (1960–).

Do r. 1948 země Česká.

Části obce

Habrek, Horní Ledec, Ledec nad Sázavou, Obrvaň, Souboř, Sychrov, Vrbka

Vývoj počtu obyvatel a domů

	1850	1869	1890	1910	1921	1930	1945 ¹⁾	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Obyvatelé	2 629 ²⁾	3 176	3 225	3 482	3 490	3 330	3 279 ²⁾	3 239	4 073	5 195	6 202	6 540	6 127
Domy	.	382	395	438	498	600	.	718	756	845	1020	1234	1254

¹⁾ Počet obyvatel byl zpracován na základě statistiky o výdeji potravinových lístků.

²⁾ Bez části obce Horní Ledec (u obce Hradec).

Libice nad Doubravou

První písemná zmínka r. 1146. Na městečko povýšena r. 1798. Do r. 1848 součást statku Libice nad Doubravou.

Příslušna k okresnímu správnímu úřadu Chotěboř (1850–1942, 1945–1960), Chrudim (1942–1945), Havlíčkův Brod (1960–2002). Příslušna k pověřenému obecnímu úřadu Chotěboř (1990–). Příslušna k obecnímu úřadu s rozšířenou působností Chotěboř (2003–). Příslušna k okresnímu soudu Chotěboř (1850–1960), Havlíčkův Brod (1960–).

Do r. 1948 země Česká.

Dřívější název Liběč

Části obce

Barovice, Chloumek, Kladruby, Křemenice, Lhůta, Libice nad Doubravou, Libická Lhotka, Malochyně, Nehodovka, Spálava

Vývoj počtu obyvatel a domů

	1850	1869	1890	1910	1921	1930	1945 ¹⁾	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Obyvatelé	1 758	1 904	1 788	1 765	1 762	1 519	1 359 ²⁾	1 137	1 110	999	890	845	850
Domy	.	244	253	259	264	272	.	286	270	255	245	300	323

¹⁾ Počet obyvatel byl zpracován na základě statistiky o výdeji potravinových lístků.

²⁾ Bez částí obce Kladruby a Malochyně (u obce Bezděkov).

Lipnice nad Sázavou

První písemná zmínka r. 1226. Městečko, r. 1370 získala městská práva. Roku 1843 uváděna jako městys. Do r. 1848 součást panství Lipnice nad Sázavou.

Příslušna k okresnímu správnímu úřadu Havlíčkův Brod (1850–1940, 1945–2002), Humpolec (1940–1945). Příslušna k pověřenému obecnímu úřadu Havlíčkův Brod (1990–). Příslušna k obecnímu úřadu s rozšířenou působností Havlíčkův Brod (2003–). Příslušna k okresnímu soudu Havlíčkův Brod (1850–).

Do r. 1948 země Česká.

Části obce

Lipnice nad Sázavou, Vilémovce

Vývoj počtu obyvatel a domů

	1850	1869	1890	1910	1921	1930	1945 ¹⁾	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Obyvatelé	1 454	1 415	1 314	1 353	1 268	1 186	1 098	962	989	848	706	620	614
Domy	.	231	255	222	224	243	.	273	250	233	210	257	276

¹⁾ Počet obyvatel byl zpracován na základě statistiky o výdeji potravinových lístků.

Luka nad Jihlavou

První písemná zmínka r. 1363. Na městečko povýšeny r. 1755. Do r. 1848 součást panství Luka nad Jihlavou.

Příslušny k okresnímu správnímu úřadu Jihlava (1850–2002), pověřenému obecnímu úřadu Jihlava (1990–), obecnímu úřadu s rozšířenou působností Jihlava (2003–). Příslušny k okresnímu soudu Jihlava (1850–).

Do r. 1948 země Moravskoslezská.

Dřívější názvy Luky, Louka.

Části obce

Luka nad Jihlavou, Otín, Předboř, Svatoslav

Vývoj počtu obyvatel a domů

	1850	1869	1890	1910	1921	1930	1945 ²⁾	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Obyvatelé	1 839 ¹⁾	1 347	1 611	2 007	2 053	2 274	2 253	2 125	2 269	2 290	2 376	2 335	2 480
Domy	.	183	221	270	309	386	.	467	467	518	552	653	723

¹⁾ Včetně Bítovčic a Vržanova.

²⁾ Počet obyvatel byl zpracován na základě statistiky o výdeji potravinových lístků.

Měřín

První písemná zmínka r. 1298. Jako městečko uváděn r. 1485. Do r. 1848 součást panství Černá.

Příslušen k okresnímu správnímu úřadu Jihlava (1850–1855), Velké Meziříčí (1855–1960), Žďár nad Sázavou (1960–2002). Příslušen k pověřenému obecnímu úřadu Velké Meziříčí (1990–). Příslušen k obecnímu úřadu s rozšířenou působností Velké Meziříčí (2003–). Příslušen k okresnímu soudu Velké Meziříčí (1850–1960), Žďár nad Sázavou (1960–).

Do r. 1948 země Moravskoslezská.

Části obce

Měřín, Pustina

Vývoj počtu obyvatel a domů

	1850	1869	1890	1910	1921	1930	1945 ¹⁾	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Obyvatelé	1 875	1 669	1 712	1 664	1 578	1 592	1 662	1 501	1 582	1 638	1 768	1 859	1 909
Domy	.	255	272	276	281	301	.	357	364	386	432	514	534

¹⁾ Počet obyvatel byl zpracován na základě statistiky o výdeji potravinových lístků.

Mohelno

První písemná zmínka r. 1234. Jako městečko uváděno r. 1368. Do r. 1848 součást panství Náměšť nad Oslavou.

Příslušno k okresnímu správnímu úřadu Moravský Krumlov (1850–1855), Náměšť nad Oslavou (1855–1868), Třebíč (1868–1949, 1960–2002), Velká Bíteš (1949–1960). Příslušno k pověřenému obecnímu úřadu Náměšť nad Oslavou (1990–). Příslušeno k obecnímu úřadu s rozšířenou působností Náměšť nad Oslavou (2003–). Příslušno k okresnímu soudu Náměšť nad Oslavou (1850–1960), Třebíč (1960–).

Do r. 1948 země Moravskoslezská.

Části obce

Mohelno

Vývoj počtu obyvatel a domů

	1850	1869	1890	1910	1921	1930	1945 ¹⁾	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Obyvatelé	968	1 098	1 185	1 306	1 403	1 521	1 530	1 338	1 537	1 524	1 487	1 401	1 429
Domy	.	159	169	208	238	312	.	363	370	370	387	468	480

¹⁾ Počet obyvatel byl zpracován na základě statistiky o výdeji potravinových lístků.

Moravské Budějovice

První písemná zmínka r. 1231. Město, r. 1848 město pod ochranou panství Moravské Budějovice.

Sídlo okresního smíšeného úřadu (1855–1868), sídlo okresního správního úřadu (1896–1960), sídlo expositury okresního správního úřadu (1850–1855), sídlo pověřeného obecního úřadu (1990–), sídlo obecního úřadu s rozšířenou působností (2003–), sídlo okresního soudu (1850–1855, 1868–1960).

Příslušny k okresnímu správnímu úřadu Znojmo (1850–1855, 1868–1896), Třebíč (1960–2002). Příslušny k okresnímu soudu Třebíč (1960–).

K okresnímu správnímu úřadu Moravské Budějovice byly v letech 1938–1945 příslušny i nezabrané obce z okresů Moravský Krumlov a Znojmo.

Do r. 1948 země Moravskoslezská.

Části obce

Jackov, Lažínky, Moravské Budějovice, Vesce, Vranín

Vývoj počtu obyvatel a domů

	1850	1869	1890	1910	1921	1930	1945 ¹⁾	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Obyvatelé	3 367	3 503	4 334	4 728	5 007	5 130	5 481	5 209	5 985	6 367	7 265	7 884	8 004
Domy	.	531	597	722	823	1 001	.	1 232	1 209	1 271	1 334	1 560	1 654

¹⁾ Počet obyvatel byl zpracován na základě statistiky o výdeji potravinových lístků.

Mrákotín

První písemná zmínka r. 1385. Na městečko povýšen r. 1684. Do r. 1948 součást panství Telč.

Příslušen k okresnímu správnímu úřadu Dačice (1850–1855, 1868–1940, 1945–1949), Telč (1855–1868, 1940–1945), Třešť (1949–1960), Jihlava (1960–2002). Příslušen k pověřenému obecnímu úřadu Telč (1990–). Příslušen k obecnímu úřadu s rozšířenou působností Telč (2003–). Příslušen k okresnímu soudu Telč (1850–1949), Třešť (1949–1960), Jihlava (1960–).

Do r. 1948 země Moravskoslezská.

Části obce

Dobrá Voda, Mrákotín, Praskolesy

Vývoj počtu obyvatel a domů

	1850	1869	1890	1910	1921	1930	1945 ¹⁾	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Obyvatelé	858	933	1 116	1 183	1 145	1 126	1 096	994	1 055	949	1 007	929	925
Domy	.	117	149	181	190	229	.	268	261	252	258	301	323

¹⁾ Počet obyvatel byl zpracován na základě statistiky o výdeji potravinových lístků.

Myslibořice

První písemná zmínka r. 1271. Na městečko povýšeny r. 1538. Do r. 1848 součást panství Myslibořice.

Příslušny k okresnímu správnímu úřadu Moravský Krumlov (1850–1855, 1868–1938, 1945–1949), Hrotovice (1855–1868), Moravské Budějovice (1938–1945, 1949–1960), Třebíč (1960–2002). Příslušny k pověřenému obecnímu úřadu Jaroměřice nad Rokytnou (1990–). Příslušny k obecnímu úřadu s rozšířenou působností Třebíč (2003–). Příslušny k okresnímu soudu Hrotovice (1850–1949), Moravské Budějovice (1949–1960), Třebíč (1960–).

Do r. 1948 země Moravskoslezská.

Části obce

Myslibořice

Vývoj počtu obyvatel a domů

	1850	1869	1890	1910	1921	1930	1945 ¹⁾	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Obyvatelé	807	862	865	854	878	926	832	692	891	825	755	664	689
Domy	.	124	133	136	138	159	.	184	167	164	146	180	198

¹⁾ Počet obyvatel byl zpracován na základě statistiky o výdeji potravinových lístků.

Náměšť nad Oslavou

První písemná zmínka r. 1234. Roku 1437 připomínána jako ves, r. 1629 uváděna jako městečko, r. 1632 povýšena na městečko s právem pečetit zeleným voskem. Na město povýšena r. 1923. Do r. 1848 součást panství Náměšť nad Oslavou.

Sídlo smíšeného okresního úřadu (1855–1868), sídlo pověřeného obecního úřadu (1990–), sídlo obecního úřadu s rozšířenou působností (2003–). Příslušna k okresnímu správnímu úřadu Moravský Krumlov (1850–1855), Třebíč (1868–1949, 1960–2002), Velká Bíteš (1949–1960). Sídlo okresního soudu (1850–1855, 1868–1960). Příslušna k okresnímu soudu Třebíč (1960–).

Do r. 1948 země Moravskoslezská.

Části obce

Jedov, Náměšť nad Oslavou, Otradice, Zňátky

Vývoj počtu obyvatel a domů

	1850	1869	1890	1910	1921	1930	1945 ¹⁾	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Obyvatelé	2 367	2 351	2 410	2 495	2 480	2 666	2 941	2 793	3 939	4 493	4 992	5 115	5 246
Domy	.	205	218	291	318	445	.	558	651	716	779	925	951

¹⁾ Počet obyvatel byl zpracován na základě statistiky o výdeji potravinových lístků.

Nová Cerekev

První písemná zmínka r. 1330. Jako městečko připomínána v 16. století. Jako městys uváděna r. 1842. Do r. 1848 součást statku Čížkov a Nová Cerekev.

Příslušína k okresnímu správnímu úřadu Pelhřimov (1850–2002), k pověřenému obecnímu úřadu Pelhřimov (1990–), k obecnímu úřadu s rozšířenou působností Pelhřimov (2003–). Příslušína k okresnímu soudu Pelhřimov (1850–).

Do r. 1948 země Česká.

Dříve uváděna též jako Nová Cerekvice

Části obce

Částkovice, Chmelná, Markvarec, Myslov, Nová Cerekev, Proseč–Obořiště, Stanovice

Vývoj počtu obyvatel a domů

	1850	1869	1890	1910	1921	1930	1945 ¹⁾	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Obyvatelé	2 386	2 407	2 471	2 302	2 284	2 094	1 932	1 730	1 685	1 494	1 403	1 213	1 183
Domy	.	299	325	332	340	362	.	402	383	367	363	419	428

¹⁾ Počet obyvatel byl zpracován na základě statistiky o výdeji potravinových lístků.

Nová Říše

První písemná zmínka r. 1254. Jako městečko uváděna r. 1354. Roku 1842 městys. Do r. 1848 součást panství Nová Říše.

Příslušna k okresnímu správnímu úřadu Dačice (1850–1855, 1868–1940, 1945–1960), Telč (1855–1868, 1940–1945), Jihlava (1960–2002). Příslušna k pověřenému obecnímu úřadu Telč (1990). Příslušna k obecnímu úřadu s rozšířenou působností Telč (2003–). Příslušna k okresnímu soudu Telč (1850–1949), Dačice (1949–1960), Jihlava (1960–).

Do r. 1948 země Moravskoslezská.

Části obce

Nová Říše

Vývoj počtu obyvatel a domů

	1850	1869	1890	1910	1921	1930	1945 ¹⁾	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Obyvatelé	1 197	1 149	1 161	1 129	1 161	1 066	954	841	918	853	787	776	798
Domy	.	163	176	187	204	220	.	239	228	226	218	275	282

¹⁾ Počet obyvatel byl zpracován na základě statistiky o výdeji potravinových lístků.

Nové Město na Moravě

První písemná zmínka r. 1267. Založeno před r. 1255 Bočkem ze Zbraslavi jako trhová ves (městečko). Městská práva potvrzena r. 1635 a 1730. Roku 1848 město pod ochranou panství Nové Město na Moravě.

Sídlo okresního správního úřadu (1850–1855, 1868–1949), sídlo okresního smíšeného úřadu (1855–1868), sídlo pověřeného obecního úřadu (1990–), sídlo obecního úřadu s rozšířenou působností (2003–). Příslušno k okresnímu správnímu úřadu Žďár nad Sázavou (1949–2002). Sídlo okresního soudu (1850–1855, 1868–1949). Příslušno k okresnímu soudu Žďár nad Sázavou (1949–).

Do r. 1948 země Moravskoslezská.

Původní název Bočkonov.

Části obce

Hlinné, Jiříkovice, Maršovice, Nové Město na Moravě, Olešná, Petrovice, Pohledec, Rokytno, Slavkovice, Studnice

Vývoj počtu obyvatel a domů

	1850	1869	1890	1910	1921	1930	1945 ¹⁾	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Obyvatelé	5 597	5 871	5 746	5 761	5 466	5 348	6 096	6 201	6 194	8 196	9 730	10 426	10 471
Domy	.	851	870	871	884	940	.	1 141	1 179	1 318	1 487	1 669	1 767

¹⁾ Počet obyvatel byl zpracován na základě statistiky o výdeji potravinových lístků.

Nové Veselí

První písemná zmínka r. 1393. Práva městečka obnovena r. 1563. Roku 1842 uváděno jako městys. Do r.1848 součást panství Zámek Žďár.

Příslušno k okresnímu správnímu úřadu Nové Město na Moravě (1850–1855, 1868–1949), Žďár nad Sázavou (1855–1868, 1949–2002). Příslušno k pověřenému obecnímu úřadu Žďár nad Sázavou (1990–). Příslušno k obecnímu úřadu s rozšířenou působností Žďár nad Sázavou (2003–). Příslušno k okresnímu soudu Žďár nad Sázavou (1850–).

Do r. 1948 země Moravskoslezská.

Části obce

Nové Veselí

Vývoj počtu obyvatel a domů

	1850	1869	1890	1910	1921	1930	1945 ¹⁾	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Obyvatelé	893	838	878	878	832	774	896	791	932	945	1 091	1 170	1 223
Domy	.	132	136	134	136	141	.	172	184	198	246	288	305

¹⁾ Počet obyvatel byl zpracován na základě statistiky o výdeji potravinových lístků.

Nový Rychnov

První písemná zmínka r. 1352. Roku 1842 uváděn jako městys. Do r. 1848 součást panství Nový Rychnov.

Příslušen k okresnímu správnímu úřadu Pelhřimov (1850–2002), pověřenému obecnímu úřadu Pelhřimov (1990–), obecnímu úřadu s rozšířenou působností Pelhřimov (2003–). Příslušen k okresnímu soudu Pelhřimov (1850–).

Do r. 1948 země Česká.

Části obce

Čejkov, Chaloupky, Křemešník, Nový Rychnov, Řeženčice, Sázava, Trsov

Vývoj počtu obyvatel a domů

	1850	1869	1890	1910	1921	1930	1945 ¹⁾	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Obyvatelé	2 079	2 079	2 088	1 907	1 836	1 590	1 419 ²⁾	1 266	1 318	1 136	1 061	1 014	957
Domy	.	270	283	287	288	293	.	317	301	287	290	360	371

¹⁾ Počet obyvatel byl zpracován na základě statistiky o výdeji potravinových lístků.

²⁾ Bez části obce Chaloupky (u obce Milíčov).

Opatov

První písemná zmínka r. 1289. Na městečko povýšen r. 1540. Do r. 1848 součást panství Brtnice.

Příslušen k okresnímu správnímu úřadu Jihlava (1850–1855), Třebíč (1855–2002). Příslušen k pověřenému obecnímu úřadu Třebíč (190–). Příslušen k obecnímu úřadu s rozšířenou působností Třebíč (2003–). Příslušen k okresnímu soudu Třebíč (1850–).

Do r. 1948 země Moravskoslezská.

Části obce

Opatov

Vývoj počtu obyvatel a domů

	1850	1869	1890	1910	1921	1930	1945 ¹⁾	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Obyvatelé	1 498	1 634	1 422	1 340	1 264	1 196	1 151	977	1 035	935	836	853	802
Domy	.	207	230	232	234	254	.	283	260	248	247	282	293

¹⁾ Počet obyvatel byl zpracován na základě statistiky o výdeji potravinových lístků.

Osová Bítýška

První písemná zmínka r. 1349. Jako městečko uváděna r. 1390. Do r. 1848 součást panství Osová.

Příslušna k okresnímu správnímu úřadu Jihlava (1850–1855), Velké Meziříčí (1855–1949), Velká Bíteš (1949–1960), Žďár nad Sázavou (1960–2002). Příslušna k pověřenému obecnímu úřadu Velká Bíteš (1990–). Příslušna k obecnímu úřadu s rozšířenou působností Velké Meziříčí (2003–). Příslušna k okresnímu soudu Velké Meziříčí (1850–1892), Velká Bíteš (1892–1949), Náměšť nad Oslavou (1949–1960), Žďár nad Sázavou (1960–).

Do r. 1948 země Moravskoslezská.

Části obce

Osová, Osová Bítýška

Vývoj počtu obyvatel a domů

	1850	1869	1890	1910	1921	1930	1945 ¹⁾	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Obyvatelé	702	783	783	838	814	806	826	735	785	838	779	801	810
Domy	.	111	120	130	131	151	.	198	186	212	211	252	268

¹⁾ Počet obyvatel byl zpracován na základě statistiky o výdeji potravinových lístků.

Ostrov nad Oslavou

První písemná zmínka r. 1356. Městys od r. 1922. Do r. 1848 součást panství Zámek Žďár (statek Nové Veselí).

Příslušen k okresnímu správnímu úřadu Nové Město na Moravě (1850—1855, 1868–1949), Žďár nad Sázavou (1855–1868, 1949–2002). Příslušen k pověřenému obecnímu úřadu Žďár nad Sázavou (1990–). Příslušen k obecnímu úřadu s rozšířenou působností Žďár nad Sázavou (2003–). Příslušen k okresnímu soudu Žďár nad Sázavou (1850–).

Do r. 1948 země Moravskoslezská.

Části obce

Ostrov nad Oslavou, Suky

Vývoj počtu obyvatel a domů

	1850	1869	1890	1910	1921	1930	1945 ¹⁾	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Obyvatelé	759 ²⁾	956	839	748	762	706	693 ²⁾	674	742	804	815	873	887
Domy	.	126	130	131	132	146	.	163	160	187	198	250	265

¹⁾ Počet obyvatel byl zpracován na základě statistiky o výdeji potravinových lístků.

²⁾ Bez části Suky (u obce Obyčtov).

Pelhřimov

První písemná zmínka r. 1289. Poddanské, od r. 1596 královské město.

Sídlo okresního správního úřadu (1850–1855, 1868–2002), sídlo okresního smíšeného úřadu (1855–1868), sídlo pověřeného obecního úřadu (1990–), sídlo obecního úřadu s rozšířenou působností (2003–). Sídlo okresního soudu (1850–1855, 1868–).

Do r. 1948 země Česká.

Části obce

Benátky, Bítětice, Čakovice, Hodějovice, Houserovka, Chvojnov, Janovice, Jelcovy Lhotky, Kocourovy Lhotky, Lešov, Lipice, Myslotín, Nemojov, Ostrovec, Pejškov, Pelhřimov, Pobistrýce, Radětín, Radňov, Rybníček, Skrýšov, Služátky, Starý Pelhřimov, Strměchy, Útěchovičky, Vlásenice, Vlásenice–Drbohlavy

Vývoj počtu obyvatel a domů

	1850	1869	1890	1910	1921	1930	1945 ¹⁾	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Obyvatelé	7 593 ²⁾	8 387	8 738	9 938	10 079	10 259	9 595 ³⁾	9 198	9 754	11 559	14 239	16 480	16 590
Domy	.	970	992	1 081	1 167	1 408	.	1 544	1 532	1 704	1 879	2 087	2 227

¹⁾ Počet obyvatel byl zpracován na základě statistiky o výdeji potravinových lístků.

²⁾ Bez částí obce Houserovka, Nemojov a Ostrovec.

³⁾ Bez části obce Houserovka (u obce Mezná), Nemojov (u obce Putimov), Ostrovec (u obce Rohovka) a Vlásenice-Drbohlavy (u obce Čelistná).

Počátky

První písemná zmínka r. 1285. Roku 1848 město pod ochranou panství Žirovnice.

Sídlo okresního smíšeného úřadu (1855–1868), sídlo pověřeného obecního úřadu (1990–). Sídlo okresního soudu (1850–1855, 1868–1949).

Příslušny k okresnímu správnímu úřadu Pelhřimov (1850–1855, 1868–1905, 1942–1945, 1960–2002), Kamenice nad Lipou (1905–1942, 1945–1960). Příslušny k obecnímu úřadu s rozšířenou působností Pelhřimov (2003–). Příslušny k okresnímu soudu Kamenice nad Lipou (1949–1960), Pelhřimov (1960–).

Do r. 1948 země Česká. Části obce Horní Vilímeč, Prostý, Vesce náležely k zemi Moravskoslezské (okres Dačice).

Části obce

Heřmaneč, Horní Vilímeč, Léskovec, Počátky, Prostý, Vesce

Vývoj počtu obyvatel a domů

	1850	1869	1890	1910	1921	1930	1945 ¹⁾	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Obyvatelé	3 757	3 717	3 942	3 744	3 472	3 228	2 807	2 736	2 701	2 633	3 048	2 856	2 755
Domy	.	484	504	530	551	603	.	651	633	617	607	663	687

¹⁾ Počet obyvatel byl zpracován na základě statistiky o výdeji potravinových lístků.

Pohled

První písemná zmínka r. 1265. Roku 1843 uváděn jako ves, r. 1880 jako městys. Do r. 1848 součást statku Pohled.

Příslušen k okresnímu správnímu úřadu Havlíčkův Brod (1850–1940, 1945–2002), Jihlava (1940–1945).
Příslušen k pověřenému obecnímu úřadu Havlíčkův Brod (1990–). Příslušen k obecnímu úřadu s rozšířenou působností Havlíčkův Brod (2003–). Příslušen k okresnímu soudu Havlíčkův Brod (1850–1941, 1945–), Štoky (1941–1945).

Do r. 1948 země Česká. V l. 1940–1945 na území země Moravskoslezské.

Dřívější název též Frantál (Frauenthal).

Části obce

Pohled, Simtany

Vývoj počtu obyvatel a domů

	1850	1869	1890	1910	1921	1930	1945 ¹⁾	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Obyvatelé	736	774	821	825	806	788	844	858	884	842	871	783	721
Domy	.	105	106	121	120	135	.	170	177	197	216	249	257

¹⁾ Počet obyvatel byl zpracován na základě statistiky o výdeji potravinových lístků.

Polná

První písemná zmínka r. 1242. Původně tržová ves. Do r. 1848 město pod ochranou panství Polná.

Sídlo okresního smíšeného úřadu (1855–1868), sídlo okresního správního úřadu (1868–1884), sídlo pověřeného obecního úřadu (1990–). Sídlo okresního soudu (1850–1855, 1868–1949).

Příslušna k okresnímu správnímu úřadu Havlíčkův Brod (1850–1855, 1884–1940, 1945–1960), Jihlava (1940–1945, 1960–2002). Příslušna k obecnímu úřadu s rozšířenou působností Jihlava (2003–). Příslušna k okresnímu soudu Havlíčkův Brod (1949–196, Jihlava (1960–).

Do r. 1948 země Česká. V letech 1940–1945 na území země Moravskoslezské.

Části obce

Hrbov, Janovice, Nové Dvory, Polná, Skřýšov

Vývoj počtu obyvatel a domů

	1850	1869	1890	1910	1921	1930	1945 ¹⁾	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Obyvatelé	7 013	6 285	5 965	5 595	5 201	5 106	5 055	4 296	4 739	4 580	4 862	4 691	4 869
Domy	.	727	730	726	732	834	.	983	966	985	1 022	1 150	1 215

¹⁾ Počet obyvatel byl zpracován na základě statistiky o výdeji potravinových lístků.

Předín

První písemná zmínka r. 1353. Jako městečko uváděn r. 1481, městys od r. 1856. Do r. 1848 součást panství Brtnice.

Příslušen k okresnímu správnímu úřadu Jihlava (1850–1855), Třebíč (1855–2002). Příslušen k pověřenému obecnímu úřadu Třebíč (1900–). Příslušen k obecnímu úřadu s rozšířenou působností Třebíč (2003–). Příslušen k okresnímu soudu Třebíč (1850–).

Do r. 1948 země Moravskoslezská.

Části obce

Hory, Předín

Vývoj počtu obyvatel a domů

	1850	1869	1890	1910	1921	1930	1945 ¹⁾	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Obyvatelé	675 ²⁾	841	893	957	1 035	994	976	929	939	858	798	684	679
Domy	.	115	139	163	180	219	.	251	244	231	228	252	259

¹⁾ Počet obyvatel byl zpracován na základě statistiky o výdeji potravinových lístků.

²⁾ Bez části obce Hory (u obce Markvartice, o. Jihlava).

Přibyslav

První písemná zmínka r. 1257. Do r. 1848 město pod ochranou panství Polná.

Sídlo okresního smíšeného úřadu (1855–1868), sídlo pověřeného obecního úřadu (1990–). Sídlo okresního soudu (1850–1855, 1868–1949).

Přísluška k okresnímu správnímu úřadu Havlíčkův Brod (1850–1855, 1960–2002), Polná (1868–1884), Chotěboř (1884–1940, 1945–1949), Nové Město na Moravě (1940–45), Žďár nad Sázavou (1949–1960). Přísluška k obecnímu úřadu s rozšířenou působností Havlíčkův Brod (2003–). Přísluška k okresnímu soudu Žďár nad Sázavou (1949–1960), Havlíčkův Brod (1960–).

Do r. 1948 země Česká. V letech 1940–1945 na území země Moravskoslezské.

Části obce

Česká Jablonná, Dobrá, Dolní Jablonná (dříve Německá Jablonná), Hřiště, Poříčí, Přibyslav, Ronov nad Sázavou

Vývoj počtu obyvatel a domů

	1850	1869	1890	1910	1921	1930	1945 ¹⁾	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Obyvatelé	3 210	3 857	4 009	4 200	3 859	3 732	3 916	3 933	3 953	3 893	4 049	4 028	3 982
Domy	.	448	467	511	521	595	.	717	700	742	784	889	922

¹⁾ Počet obyvatel byl zpracován na základě statistiky o výdeji potravinových lístků.

Radostín nad Oslavou

První písemná zmínka r. 1365. Tehdy uváděn jako městečko. Do r. 1848 součást panství Velké Meziříčí.

Příslušen k okresnímu správnímu úřadu Jihlava (1850–1855), Velké Meziříčí (1855–1960), Žďár nad Sázavou (1960–2002). Příslušen k pověřenému obecnímu úřadu Žďár nad Sázavou (1990–). Příslušen k obecnímu úřadu s rozšířenou působností Žďár nad Sázavou (2003–). Příslušen k okresnímu soudu Velké Meziříčí (1850–1960), Žďár nad Sázavou (1960–).

Do r. 1948 země Moravskoslezská.

Části obce

Radostín nad Oslavou, Zahradiště

Vývoj počtu obyvatel a domů

	1850	1869	1890	1910	1921	1930	1945 ¹⁾	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Obyvatelé	795	828	736	713	689	633	692	650	735	773	820	773	862
Domy	.	117	125	131	125	129	.	148	152	175	193	219	238

¹⁾ Počet obyvatel byl zpracován na základě statistiky o výdeji potravinových lístků.

Rokytnice nad Rokytnou

První písemná zmínka r. 1190. Roku 1850 uváděna jako ves, r. 1880 jako městys. Do r. 1848 součást panství Sádek (statek Rokytnice).

Příslušna k okresnímu správnímu úřadu Jihlava (1850–1855), Třebíč (1855–2002). Příslušna k pověřenému obecnímu úřadu Třebíč (1990–). Příslušna k obecnímu úřadu s rozšířenou působností Třebíč (2003–). Příslušna k okresnímu soudu Třebíč (1850–).

Do r. 1948 země Moravskoslezská.

Části obce

Rokytnice nad Rokytnou

Vývoj počtu obyvatel a domů

	1850	1869	1890	1910	1921	1930	1945 ¹⁾	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Obyvatelé	581	667	726	696	705	767	840	822	928	863	916	875	870
Domy	.	97	107	113	125	171	.	207	210	214	219	250	267

¹⁾ Počet obyvatel byl zpracován na základě statistiky o výdeji potravinových lístků.

Rouchovany

První písemná zmínka r. 1243. Jako městečko připomínány r. 1369, r. 1837 uváděny jako městys. Do r. 1848 součást panství Moravský Krumlov.

Příslušny k okresnímu správnímu úřadu Moravský Krumlov (1850–1855, 1868–1938, 1945–1960), Hrotopice (1855–1868), Moravské Budějovice (1938–1945), Třebíč (1960–2002). Příslušny k pověřenému obecnímu úřadu Hrotopice (1990–). Příslušny k obecnímu úřadu s rozšířenou působností Třebíč (2003–). Příslušny k okresnímu soudu Hrotopice (1850–1949), Moravský Krumlov (1949–1960), Třebíč (1960–).

Do r. 1948 země Moravskoslezská.

Části obce

Rouchovany, Šemíkovice

Vývoj počtu obyvatel a domů

	1850	1869	1890	1910	1921	1930	1945 ¹⁾	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Obyvatelé	1 274	1 393	1 353	1 454	1 547	1 573	1 405	1 303	1 353	1 252	1 201	1 098	1 101
Domy	.	236	246	291	302	355	.	401	378	367	337	388	417

¹⁾ Počet obyvatel byl zpracován na základě statistiky o výdeji potravinových lístků.

Senožaty

První písemná zmínka r. 1352. Roku 1834 uváděny jako městys. Do r. 1848 součást panství Želiv.

Příslušny k okresnímu správnímu úřadu Havlíčkův Brod (1850–1855, 1868–1910), Humpolec (1855–1868, 1910–1960), Pelhřimov (1960–2002). Příslušny k pověřenému obecnímu úřadu Humpolec (1990–). Příslušny k obecnímu úřadu s rozšířenou působností Humpolec (2003–). Příslušny k okresnímu soudu Humpolec (1850–1960), Pelhřimov (1960–).

Do r. 1948 země Česká.

Dřívější název též Senožatný.

Části obce

Nečice, Otavožaty, Senožaty, Tukleky

Vývoj počtu obyvatel a domů

	1850	1869	1890	1910	1921	1930	1945 ¹⁾	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Obyvatelé	1 363	1 419	1 380	1 376	1 328	1 142	1 041	889	1 041	924	808	734	717
Domy	.	183	203	219	226	235	.	242	241	231	241	297	314

¹⁾ Počet obyvatel byl zpracován na základě statistiky o výdeji potravinových lístků.

Sněžné

První písemná zmínka r. 1335. Roku 1842 uváděno jako ves, r. 1852 jako městys. Do r. 1848 součást panství Nové Město na Moravě.

Příslušno k okresnímu správnímu úřadu Nové Město na Moravě (1850–1949), Žďár nad Sázavou (1949–2002). Příslušno k pověřenému obecnímu úřadu Nové Město na Moravě (1990–). Příslušno k obecnímu úřadu s rozšířenou působností Nové Město na Moravě (2003–). Příslušno k okresnímu soudu Nové Město na Moravě (1850–1949), Žďár nad Sázavou (1949–).

Do r. 1948 země Moravskoslezská.

Název do roku 1945 Německé.

Části obce

Blatiny, Krátká, Milovy, Podlesí, Samotín, Sněžné, Vříšť

Vývoj počtu obyvatel a domů

	1850	1869	1890	1910	1921	1930	1945 ¹⁾	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Obyvatelé	1 817 ²⁾	1 931	1 804	1 684	1 524	1 628	1 398	1 128	1 087	894	758	752	797
Domy	.	294	295	303	300	305	.	328	261	240	219	278	365

¹⁾ Počet obyvatel byl zpracován na základě statistiky o výdeji potravinových lístků.

²⁾ Bez části obce Podlesí (u obce Krásná).

Stará Říše

První písemná zmínka r. 1257. Na městečko povýšena r. 1589. Do r. 1848 součást panství Brtnice.

Příslušna k okresnímu správnímu úřadu Dačice (1850–1855, 1868–1940, 1945–1949), Telč (1940–1945), Třešť (1949–1960), Jihlava (1960–2002). Příslušna k pověřenému obecnímu úřadu Telč (1990–). Příslušna k obecnímu úřadu s rozšířenou působností Telč (2003–). Příslušna k okresnímu soudu Telč (1850–1949), Třešť (1949–1960), Jihlava (1960–).

Do r. 1948 země Moravskoslezská.

Části obce

Nepomuky, Stará Říše

Vývoj počtu obyvatel a domů

	1850	1869	1890	1910	1921	1930	1945 ¹⁾	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Obyvatelé	646	707	734	717	795	791	758	694	755	745	679	655	661
Domy	.	130	138	137	140	148	.	180	157	184	189	212	234

¹⁾ Počet obyvatel byl zpracován na základě statistiky o výdeji potravinových lístků.

Stařeč

První písemná zmínka r. 1311. Jako městečko uváděna r. 1499. Do r. 1848 součást panství Sádek.

Příslušína k okresnímu správnímu úřadu Jihlava (1850–1855), Třebíč (1855–2002). Příslušína k pověřenému obecnímu úřadu Třebíč (1990–). Příslušína k obecnímu úřadu s rozšířenou působností Třebíč (2003–). Příslušína k okresnímu soudu Třebíč (1850–).

Do r. 1948 země Moravskoslezská.

Části obce

Kracovice, Stařeč

Vývoj počtu obyvatel a domů

	1850	1869	1890	1910	1921	1930	1945 ¹⁾	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Obyvatelé	985	906	1 081	1 381	1 316	1 455	1 561	1 450	1 528	1 495	1 417	1 354	1 427
Domy	.	151	162	182	191	276	.	343	353	364	373	423	452

¹⁾ Počet obyvatel byl zpracován na základě statistiky o výdeji potravinových lístků.

Stonařov

První písemná zmínka r. 1349. Roku 1842 uváděn jako městys. Do r. 1848 součást panství Jihlava.

Příslušen k okresnímu správnímu úřadu Jihlava (1850–1949, 1960–2002), Třešť (1949–1960). Příslušen k pověřenému obecnímu úřadu Třešť (1990–2002), Jihlava (2003–). Příslušen k obecnímu úřadu s rozšířenou působností Jihlava (2003–). Příslušen k okresnímu soudu Jihlava (1850–1949, 1960–), Třešť (1949–1960).

Do r. 1948 země Moravskoslezská.

Části obce

Sokolíčko, Stonařov

Vývoj počtu obyvatel a domů

	1850	1869	1890	1910	1921	1930	1945 ¹⁾	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Obyvatelé	2 009 ²⁾	1 856	1 725	1 451	1 371	1 318	1 506 ²⁾	1 014	1 115	1 011	993	926	926
Domy	.	239	249	248	250	276	.	283	255	258	259	278	293

¹⁾ Počet obyvatel byl zpracován na základě statistiky o výdeji potravinových lístků.

²⁾ Bez části obce Sokolíčko (u obce Prostředkovice)

Strážek

První písemná zmínka r. 1338. Jako městečko se uvádí r. 1375. Do r. 1848 součást panství Moravec.

Příslušen k okresnímu správnímu úřadu Nové Město na Moravě (1850–1855, 1868–1949), Bystřice nad Pernštejnem (1855–1868, 1949–1960), Žďár nad Sázavou (1960–2002). Příslušen k pověřenému obecnímu úřadu Bystřice nad Pernštejnem (1990–). Příslušen k obecnímu úřadu s rozšířenou působností Bystřice nad Pernštejnem (2003–). Příslušen k okresnímu soudu Bystřice nad Pernštejnem (1850–1960), Žďár nad Sázavou (1960–).

Do r. 1948 země Moravskoslezská.

Části obce

Habří, Jemnice, Krčma, Meziboří, Mitrov, Moravecké Janovice, Strážek

Vývoj počtu obyvatel a domů

	1850	1869	1890	1910	1921	1930	1945 ¹⁾	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Obyvatelé	1 682	1 824	1 931	1 669	1 718	1 467	1 361	1 110	1 298	1 130	1 013	1 004	980
Domy	.	265	297	287	282	273	.	299	275	262	262	335	352

¹⁾ Počet obyvatel byl zpracován na základě statistiky o výdeji potravinových lístků.

Světlá nad Sázavou

První písemná zmínka r. 1318. Na městečko povýšena r. 1561, na město r. 1937. Do r. 1848 součást panství Světlá nad Sázavou.

Sídlo pověřeného obecního úřadu (1990–). Sídlo obecního úřadu s rozšířenou působností (2003–). Příslušna k okresnímu správnímu úřadu Ledeč nad Sázavou (1850–1960), Havlíčkův Brod (1961–2002). Příslušna k okresnímu soudu Ledeč nad Sázavou (1850–1960), Havlíčkův Brod (1960–).

Do r. 1948 země Česká.

Části obce

Benetice, Dolní Březinka, Dolní Dlužiny, Horní Březinka, Horní Dlužiny, Josefodol, Kochánov, Leštinka, Lipnička, Mrzkovice, Opatovice, Radostovice, Světlá nad Sázavou, Závidkovice, Žebrák

Vývoj počtu obyvatel a domů

	1850	1869	1890	1910	1921	1930	1945 ¹⁾	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Obyvatelé	3 558	3 881	3 994	4 674	4 505	4 379	4 004	3 758	4 468	4 363	6 116	7 147	7 188
Domy	.	458	506	587	627	764	.	911	946	976	1 039	1 281	1 365

¹⁾ Počet obyvatel byl zpracován na základě statistiky o výdeji potravinových lístků.

Svratka

První písemná zmínka r. 1350. Jako městečko připomínána r. 1485. Na město povýšena r. 1867 a 2000. Do r. 1848 součást panství Rychmburk.

Příslušna k okresnímu správnímu úřadu Vysoké Mýto /expozitura Hlinsko/ (1850–1855), Hlinsko (1855–1868, 1949–1960), Chrudim (1868–1949), Žďár nad Sázavou (1960–2002). Příslušna k pověřenému obecnímu úřadu Žďár nad Sázavou (1990–). Příslušna k obecnímu úřadu s rozšířenou působností Žďár nad Sázavou (2003–). Příslušna k okresnímu soudu Skuteč (1850–1855), Hlinsko (1855–1960), Žďár nad Sázavou (1960).

Do r. 1948 země Česká. Části obce Moravská Cikánka a Moravská Svratka ležely na území země Moravskoslezské (okres Nové Město na Moravě).

Části obce

Česká Cikánka, Moravská Cikánka, Moravská Svratka, Svratka

Vývoj počtu obyvatel a domů

	1850	1869	1890	1910	1921	1930	1945 ¹⁾	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Obyvatelé	1 681	1 762	1 883	1 933	1 759	2 126	1 367 ²⁾	1 516	1 638	1 612	1 666	1 675	1 592
Domy	.	268	264	264	272	321	.	380	367	405	405	524	543

¹⁾ Počet obyvatel byl zpracován na základě statistiky o výdeji potravinových lístků.

²⁾ Bez částí obce Česká Cikánka (u obce Svratouch) a Moravská Cikánka (u obce Moravské Křižánky).

Štěpánov nad Svratkou

První písemná zmínka r. 1285. Jako městys uváděn r. 1837. Do r. 1848 součást panství Pernštejn.

Příslušen k okresnímu správnímu úřadu Nové Město na Moravě (1850–1855, 1868–1949), Bystřice nad Pernštejnem (1855–1868, 1949–1960), Žďár nad Sázavou (1960–2002). Příslušen k pověřenému obecnímu úřadu Bystřice nad Pernštejnem (1990–). Příslušen k obecnímu úřadu s rozšířenou působností Bystřice nad Pernštejnem (2003–). Příslušen k okresnímu soudu Bystřice nad Pernštejnem (1850–1960), Žďár nad Sázavou (1960–).

Do r. 1948 země Moravskoslezská.

Části obce

Štěpánov nad Svratkou, Vrtěžíř

Vývoj počtu obyvatel a domů

	1850	1869	1890	1910	1921	1930	1945 ¹⁾	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Obyvatelé	794	1 203	1 094	1 113	1 042	1 038	780	819	879	877	772	756	712
Domy	.	101	113	120	132	171	.	197	204	219	215	261	280

¹⁾ Počet obyvatel byl zpracován na základě statistiky o výdeji potravinových lístků.

Štoky

První písemná zmínka r. 1347. Původně farní ves, jako městys uváděny r. 1843. Do r. 1848 součást panství Střítež a Štoky.

Příslušny k okresnímu správnímu úřadu Havlíčkův Brod (1850–1855, 1884–1940, 1945–2002), Polná (1855–1884), Jihlava (1940–1945). Příslušny k pověřenému obecnímu úřadu Havlíčkův Brod (1990–). Příslušny k obecnímu úřadu s rozšířenou působností Havlíčkův Brod (2003–). Sídlo okresního soudu (1879–1949). Příslušny k okresnímu soudu Polná (1850–1879), Havlíčkův Brod (1949–).

Do r. 1948 země Česká. V letech 1940–1945 na území země Moravskoslezské.

Části obce

Petrovice, Pozovice, Smilov, Studénka, Štoky

Vývoj počtu obyvatel a domů

	1850	1869	1890	1910	1921	1930	1945 ¹⁾	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Obyvatelé	2 715	2 652	2 450	2 244	2 286	2 129	2 119	1 668	1 803	1 638	1 542	1 492	1 475
Domy	.	316	323	359	363	379	.	413	383	379	388	453	486

¹⁾ Počet obyvatel byl zpracován na základě statistiky o výdeji potravinových lístků.

Tasov

První písemná zmínka r. 1233. Jako městečko připomínán r. 1366. Roku 1842 uváděn jako městys. Do r. 1848 součást panství Budišov.

Příslušen k okresnímu správnímu úřadu Jihlava (1850–1855), Velké Meziříčí (1855–1960), Třebíč (1960–2002). Příslušen k pověřenému obecnímu úřadu Třebíč (1990–2002), Velké Meziříčí (2003–). Příslušen k obecnímu úřadu s rozšířenou působností Velké Meziříčí (2003–). Příslušen k okresnímu soudu Velké Meziříčí (1850–1960), Třebíč (1960–).

Do r. 1948 země Moravskoslezská.

Části obce

Tasov

Vývoj počtu obyvatel a domů

	1850	1869	1890	1910	1921	1930	1945 ¹⁾	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Obyvatelé	736 ²⁾	735	849	924	887	936	1 142 ²⁾	804	805	760	691	620	605
Domy	.	116	133	159	163	179	.	207	199	200	183	216	224

¹⁾ Počet obyvatel byl zpracován na základě statistiky o výdeji potravinových lístků.

²⁾ Včetně osad Klementice a Oslava.

Telč

První písemná zmínka r. 1283. Poč. 14. stol. městečko, jako město uváděna r. 1366. Do r. 1848 město pod ochranou panství Telč.

Sídlo okresního smíšeného úřadu (1855–1868). Sídlo okresního správního úřadu (1940–1945). Sídlo pověřeného obecního úřadu (1990–). Sídlo obecního úřadu s rozšířenou působností (2003–). Příslušna k okresnímu správnímu úřadu Dačice (1850–1855, 1868–1940, 1945–1949), Třešť (1949–1960), Jihlava (1960–2002). Sídlo okresního soudu (1850–1855, 1868–1949). Příslušna k okresnímu soudu Třešť (1949–1960), Jihlava (1960–).

Do r. 1948 země Moravskoslezská.

Části obce

Studnice, Telč–Podolí, Telč–Staré Město, Telč–Štěpnice, Telč–Vnitřní Město

Vývoj počtu obyvatel a domů

	1850	1869	1890	1910	1921	1930	1945 ¹⁾	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Obyvatelé	4 500	4 733	5 079	4 647	4 533	4 420	4 520	4 288	5 146	5 367	5 875	6 049	6 053
Domy	.	612	631	653	698	810	.	983	985	1 094	1 202	1 358	1 432

¹⁾ Počet obyvatel byl zpracován na základě statistiky o výdeji potravinových lístků.

Třebíč

První písemná zmínka r. 1101 (založení benediktinského kláštera moravskými knížaty Litoltem Znojenským a Oldřichem Brněnským), město samotné vysazeno klášterem a poprvé připomínáno r. 1277. Městská práva rozšířena r. 1335. Do r. 1848 město pod ochranou panství Třebíč.

Sídlo okresního smíšeného úřadu (1855–1868). Sídlo okresního správního úřadu (1868–2002). Sídlo pověřeného obecního úřadu (1990–). Sídlo obecního úřadu s rozšířenou působností (2003–). Příslušna k okresnímu správnímu úřadu Jihlava (1850–1855). Sídlo okresního soudu (1850–1855, 1868–). Sídlo krajského soudu (1940–1945).

Do r. 1948 země Moravskoslezská.

Části obce

Borovina, Budíkovice, Horka–Domky, Jejkov, Nové Dvory, Nové Město, Pocoucov, Podklášteří, Ptáčov, Račerovice, Říčov, Slavice, Sokolí, Stařečka, Týn, Vnitřní Město, Zámostí (dříve Židovská Obec).

Vývoj počtu obyvatel a domů

	1850	1869	1890	1910	1921	1930	1945 ¹⁾	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Obyvatelé	9 200	10 328	13 726	16 347	17 191	17 555	18 854	20 257	20 387	22 555	29 017	38 355	39 021
Domy	.	1 239	1 465	1 815	2 049	2 559	.	3 386	3 521	3 827	4 095	4 784	4 895

¹⁾ Počet obyvatel byl zpracován na základě statistiky o výdeji potravinových lístků.

Třešť

První písemná zmínka r. 1337. Jako městečko se uvádí r. 1493. Roku 1850 městys, město r. 1902. Do r. 1848 součást panství Třešť.

Sídlo okresního správního úřadu (1948–1960) Sídlo pověřeného obecního úřadu (1990–). Příslušna k okresnímu správnímu úřadu Jihlava (1850–1940, 1945–1948, 1960–2002), Telč (1940–1945). Příslušna k obecnímu úřadu s rozšířenou působností Jihlava (2003–). Sídlo okresního soudu (1911–1960). Příslušna k okresnímu soudu Jihlava (1850–1911, 1960–).

Do r. 1948 země Moravskoslezská.

Části obce

Buková, Čenkov, Salavice, Třešť.

Vývoj počtu obyvatel a domů

	1850	1869	1890	1910	1921	1930	1945 ¹⁾	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Obyvatelé	4 735 ²⁾	4 634	5 520	5 858	5 628	5 741	5 588	5 219	5 606	5 578	5 805	5 948	5 933
Domy	.	577	614	625	719	879	.	1 096	1 100	1 137	1 185	1 325	1 388

¹⁾ Počet obyvatel byl zpracován na základě statistiky o výdeji potravinových lístků.

²⁾ Bez částí obce Buková a Salavice (u obce Jezdovice).

Uhelná Příbram

První písemná zmínka r. 1352. Původně farní ves, jako městečko uváděna r. 1795. Roku 1843 městys. Do r. 1848 součást statků Úhrov, Uhelná Příbram a Nejepín.

Příslušna k okresnímu správnímu úřadu Chotěboř (1850–1942, 1945–1960), Chrudim (1942–1945), Havlíčkův Brod (1960–2002). Příslušna k pověřenému obecnímu úřadu Chotěboř (1990–). Příslušna k obecnímu úřadu s rozšířenou působností Chotěboř (2003–). Příslušna k okresnímu soudu Chotěboř (1850–1960), Havlíčkův Brod (1960–).

Do r. 1948 země Česká.

Části obce

Jarošov, Petrovice u Uhelné Příbramě, Přísečno, Pukšice, Uhelná Příbram

Vývoj počtu obyvatel a domů

	1850	1869	1890	1910	1921	1930	1945 ¹⁾	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Obyvatelé	1 430	1 411	1 304	1 260	1 200	1 078	988	874	860	784	692	613	519
Domy	.	209	217	215	214	216	.	224	210	209	197	236	238

¹⁾ Počet obyvatel byl zpracován na základě statistiky o výdeji potravinových lístků.

Úsobí

První písemná zmínka r. 1307. Původně farní ves, na městečko povýšeno po r. 1785. Roku 1843 uváděno jako městys. Do r. 1848 součást statku Úsobí.

Příslušno k okresnímu správnímu úřadu Havlíčkův Brod (1850–1940, 1945–2002), Humpolec (1940–1945). Příslušno k pověřenému obecnímu úřadu Havlíčkův Brod (1990–). Příslušno k obecnímu úřadu s rozšířenou působností Havlíčkův Brod (2003–). Příslušno k okresnímu soudu Havlíčkův Brod (1850–).

Do r. 1948 země Česká.

Části obce

Chyška, Kosovy, Úsobí

Vývoj počtu obyvatel a domů

	1850	1869	1890	1910	1921	1930	1945 ¹⁾	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Obyvatelé	1 480	1 445	1 509	1 572	1 577	1 390	1 133	957	1 043	901	840	709	706
Domy	.	189	209	223	224	228	.	240	218	212	198	229	239

¹⁾ Počet obyvatel byl zpracován na základě statistiky o výdeji potravinových lístků.

Velká Bíteš

První písemná zmínka r. 1240. Městská práva udělena r. 1408 Lackem z Kravař. Do r. 1848 součást panství Náměšť nad Oslavou.

Sídlo okresního správního úřadu (1949–1960). Sídlo pověřeného obecního úřadu (1990–). Příslušna k okresnímu správnímu úřadu Moravský Krumlov (1850–1855), Velké Meziříčí (1855–1949), Žďár nad Sázavou (1960–2002). Příslušna k obecnímu úřadu s rozšířenou působností Velké Meziříčí (2003–). Sídlo okresního soudu (1892–1949). Příslušna k okresnímu soudu Náměšť nad Oslavou (1949–1960), Žďár nad Sázavou (1960–).

Do r. 1948 země Moravskoslezská.

Části obce

Bezděkov, Březka, Holubí Zhoř, Jáchymov, Janovice, Jestřabí, Jindřichov, Košíkov, Ludvíkov, Pánov, Velká Bíteš

Vývoj počtu obyvatel a domů

	1850	1869	1890	1910	1921	1930	1945 ¹⁾	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Obyvatelé	3 103 ²⁾	3 406	3 361	3 126	3 046	2 992	2 999 ³⁾	2 807	3 217	3 435	4 272	4 652	4 889
Domy	.	462	486	521	501	546	.	655	658	726	822	987	1 072

¹⁾ Počet obyvatel byl zpracován na základě statistiky o výdeji potravinových lístků.

²⁾ Bez části obce Pánov (u obce Svatoslav v o. Brno-venkov).

³⁾ Bez části obce Pánov (u obce Křižínkov).

Velké Meziříčí

První písemná zmínka r. 1236 v predikátu Budislava z Meziříčí. Město se připomíná r. 1377. Do r. 1848 město pod ochranou panství Velké Meziříčí.

Sídlo okresního smíšeného úřadu (1855–1868). Sídlo okresního správního úřadu (1868–1960). Sídlo pověřeného obecního úřadu (1990–). Sídlo obecního úřadu s rozšířenou působností (2003–). Příslušno k okresnímu správnímu úřadu Jihlava (1850–1855), Žďár nad Sázavou (1960–2002). Sídlo okresního soudu (1850–1855, 1868–1960). Příslušno k okresnímu soudu Žďár nad Sázavou (1960–).

Do r. 1948 země Moravskoslezská.

Části obce

Dolní Radslavice, Hrbov, Kúsky, Lhotky, Mostišť, Olší nad Oslavou, Svařenov, Velké Meziříčí

Vývoj počtu obyvatel

	1850	1869	1890	1910	1921	1930	1945 ¹⁾	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Obyvatelé	6 469	6 792	7 021	6 959	7 335	7 170	8 035 ²⁾	7 676	8 424	9 091	10 505	11 518	11 811
Domy	.	837	955	1 070	1 115	1 233	.	1 554	1 571	1 666	1 731	2 017	2 195

¹⁾ Počet obyvatel byl zpracován na základě statistiky o výdeji potravinových lístků.

²⁾ Bez části obce Svařenov (u obce Uhřínov).

Větrný Jeníkov

První písemná zmínka r. 1226. Roku 1843 uváděn jako městys. Do r. 1848 součást panství Větrný Jeníkov.

Příslušen k okresnímu správnímu úřadu Havlíčkův Brod (1850–1855, 1868–1910), Humpolec (1855–1868, 1910–1960), Jihlava (1960–2002). Příslušen k pověřenému obecnímu úřadu Jihlava (1990–). Příslušen k obecnímu úřadu s rozšířenou působností Jihlava (2003). Příslušen k okresnímu soudu Humpolec (1850–1960), Jihlava (1960–).

Do r. 1948 země Česká.

Části obce

Velešov, Větrný Jeníkov

Vývoj počtu obyvatel a domů

	1850	1869	1890	1910	1921	1930	1945 ¹⁾	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Obyvatelé	1 033	1 234	1 119	904	834	768	723	573	605	540	525	607	611
Domy	.	146	146	149	148	151	.	162	148	142	139	181	187

¹⁾ Počet obyvatel byl zpracován na základě statistiky o výdeji potravinových lístků.

Vilémov

První písemná zmínka r. 1119 (založení benediktinského kláštera). Městečko se připomíná ve 14. století. Roku 1843 se uvádí jako městys. Do r. 1848 součást panství Vilémov.

Příslušen k okresnímu správnímu úřadu Chotěboř (1850–1855, 1949–1960), Habry (1855–1868), Čáslav (1868–1949), Havlíčkův Brod (1960–2002). Příslušen k pověřenému obecnímu úřadu Golčův Jeníkov (1990–2002), Chotěboř (2003–). Příslušen k obecnímu úřadu s rozšířenou působností Chotěboř (2003–). Příslušen k okresnímu soudu Habry (1850–1949), Chotěboř (1949–1960), Havlíčkův Brod (1960–).

Do r. 1948 země Česká.

Části obce

Dálčice, Hostovlice, Jakubovice, Klášter, Košťany, Spydice, Vilémov, Zhoř, Ždánice

Vývoj počtu obyvatel a domů

	1850	1869	1890	1910	1921	1930	1945 ¹⁾	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Obyvatelé	2 533	2 753	2 437	2 296	2 296	2 227	1 920 ²⁾	1 654	1 682	1 498	1 384	1 138	1 076
Domy	.	368	356	369	400	437	.	462	449	429	409	486	492

¹⁾ Počet obyvatel byl zpracován na základě statistiky o výdeji potravinových lístků.

²⁾ Bez částí obce Dálčice a Košťany (u obce Kraborovice).

Vladislav

První písemná zmínka r. 1104. Jako městečko se připomíná r. 1556. Roku 1842 městys. Do r. 1848 součást panství Třebíč.

Příslušna k okresnímu správnímu úřadu Jihlava (1850–1855), Třebíč (1855–2002). Příslušna k pověřenému obecnímu úřadu Třebíč (1990–). Příslušna k obecnímu úřadu s rozšířenou působností Třebíč (2003–). Příslušna k okresnímu soudu Třebíč (1850–).

Do r. 1948 země Moravskoslezská.

Části obce

Hostákov, Střížov, Vladislav

Vývoj počtu obyvatel a domů

	1850	1869	1890	1910	1921	1930	1945 ¹⁾	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Obyvatelé	857	951	998	1 211	1 249	1 367	1 351 ²⁾	1 358	1 458	1 385	1 310	1 227	1 222
Domy	.	136	140	181	190	248	.	311	308	320	313	353	356

¹⁾ Počet obyvatel byl zpracován na základě statistiky o výdeji potravinových lístků.

²⁾ Bez části obce Střížov.

Vojnův Městec

První písemná zmínka r. 1293. Jako městys uváděn r. 1843. Do r. 1848 součást statku Vojnův Městec.

Příslušen k okresnímu správnímu úřadu Havlíčkův Brod (1850–1855), Přibyslav (1855–1868), Polná (1868–1884), Chotěboř (1884–1940, 1945–1960), Nové Město na Moravě (1940–1945), Žďár nad Sázavou (1960–2002). Příslušen k pověřenému obecnímu úřadu Žďár nad Sázavou (1990–). Příslušen k obecnímu úřadu s rozšířenou působností Žďár nad Sázavou (2003–). Příslušen k okresnímu soudu Přibyslav (1850–1949), Chotěboř (1949–1960), Žďár nad Sázavou (1960–).

Do r. 1948 země Česká. V letech 1940–1945 na území země Moravskoslezské.

Části obce

Nová Huť, Vojnův Městec

Dřívější název též Vojnin Městec.

Vývoj počtu obyvatel a domů

	1850	1869	1890	1910	1921	1930	1945 ¹⁾	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Obyvatelé	1 338	1 345	1 362	1 436	1 321	1 407	1 110	974	949	856	769	727	707
Domy	.	192	202	220	231	248	.	265	249	244	225	304	316

¹⁾ Počet obyvatel byl zpracován na základě statistiky o výdeji potravinových lístků.

Žďár nad Sázavou

První písemná zmínka r. 1252 (založení žďárského cisterciáckého kláštera Bočkem ze Zbraslavi). Město vysazeno bezprostředně poté klášterem. Původně městečko, na město povýšen r. 1607. Do r. 1848 město pod ochranou panství Zámek Žďár.

Sídlo okresního smíšeného úřadu (1855–1868). Sídlo okresního správního úřadu (1949–2002). Sídlo pověřeného obecního úřadu (1990–). Sídlo obecního úřadu s rozšířenou působností (2003–). Příslušen k okresnímu správnímu úřadu Nové Město na Moravě (1850–1855, 1868–1949). Sídlo okresního soudu (1850–).

Do r. 1948 země Moravskoslezská.

Části obce

Mělkovice, Radonín, Stržanov, Veselíčko, Žďár nad Sázavou 1, Žďár nad Sázavou 2, Žďár nad Sázavou 3, Žďár nad Sázavou 4, Žďár nad Sázavou 5, Žďár nad Sázavou 6, Žďár nad Sázavou 7

Vývoj počtu obyvatel a domů

	1850	1869	1890	1910	1921	1930	1945 ¹⁾	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Obyvatelé	4 108	4 338	3 842	4 666	4 655	4 674	5 035	4 936	10 305	15 686	20 864	23 191	24 289
Domy	.	543	553	600	631	770	.	937	1092	1518	1830	1989	2272

¹⁾ Počet obyvatel byl zpracován na základě statistiky o výdeji potravinových lístků.

Ždírec nad Doubravou

První písemná zmínka r. 1502. Roku 1843 uváděn jako ves. Do r. 1848 součást panství Polná. Na město povýšen r. 2000.

Příslušen k okresnímu správnímu úřadu Chotěboř (1850–1942, 1945–1960), Chrudim (1942–1945), Havlíčkův Brod (1960–2002). Příslušen k pověřenému obecnímu úřadu Chotěboř (1990–). Příslušen k obecnímu úřadu s rozšířenou působností Chotěboř (2003–). Příslušen k okresnímu soudu Chotěboř (1850–1960), Havlíčkův Brod (1960–)

Do r. 1948 země Česká.

Části obce

Benátky, Horní Studenec, Kohoutov, Nové Ransko, Nový Studenec, Stružinec, Údavy, Ždírec nad Doubravou

Vývoj počtu obyvatel a domů

	1850	1869	1890	1910	1921	1930	1945 ¹⁾	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Obyvatelé	2 076	2 201	2 542	2 735	2 588	2 466	2 210 ²⁾	2 078	2 355	2 618	2 852	2 792	2 783
Domy	.	285	327	372	381	438	.	545	541	579	609	729	775

¹⁾ Počet obyvatel byl zpracován na základě statistiky o výdeji potravinových lístků.

²⁾ Bez části obce Nové Ransko (u obce Staré Ransko).

Želetava

První písemná zmínka r. 1303. Jako městečko se uvádí r. 1368. Roku 1842 městys. Do r. 1848 součást panství Želetava.

Příslušna k okresnímu správnímu úřadu Dačice (1850–1855, 1868–1940, 1945–1949), Telč (1855–1868, 1940–1945), Moravské Budějovice (1949–1960), Třebíč (1960–2002). Příslušna k pověřenému obecnímu úřadu Moravské Budějovice (1990–). Příslušna k obecnímu úřadu s rozšířenou působností Moravské Budějovice (2003–). Příslušna k okresnímu soudu Telč (1850–1949), Moravské Budějovice (1949–1960), Třebíč (1960–).

Do r. 1948 země Moravskoslezská.

Části obce

Bítovánky, Horky, Šašovice, Želetava

Vývoj počtu obyvatel a domů

	1850	1869	1890	1910	1921	1930	1945 ¹⁾	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Obyvatelé	2 082	2 067	2 168	2 136	2 122	2 066	1 845	1 649	1 723	1 606	1 660	1 545	1 544
Domy	.	317	338	363	367	425	.	455	428	419	414	465	487

¹⁾ Počet obyvatel byl zpracován na základě statistiky o výdeji potravinových lístků.

Žirovnice

První písemná zmínka r. 1358. Roku 1842 uváděna jako městys, r. 1848 jako město. Do r. 1848 součást panství Žirovnice.

Příslušna k okresnímu správnímu úřadu Pelhřimov (1850–1855, 1868–1905, 1942–1945, 1960–2002), Počátky (1855–1868), Kamenice nad Lipou (1905–1942, 1945–1960). Příslušna k pověřenému obecnímu úřadu Počátky (1990–). Příslušna k obecnímu úřadu s rozšířenou působností Pelhřimov (2003–). Příslušna k okresnímu soudu Počátky (1850–1949), Kamenice nad Lipou (1949–1960), Pelhřimov (1960–).

Do r. 1948 země Česká.

Části obce

Cholunná, Litkovice, Stranná, Štítné, Vlčetín, Žirovnice

Vývoj počtu obyvatel a domů

	1850	1869	1890	1910	1921	1930	1945 ¹⁾	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Obyvatelé	3 182	3 200	3 936	4 530	4 349	4 231	3 922	3 354	3 298	3 282	3 384	3 127	3 056
Domy	.	466	529	585	615	710	.	801	757	768	761	884	924

¹⁾ Počet obyvatel byl zpracován na základě statistiky o výdeji potravinových lístků.